

NEFES

Öğrenci Dergisi

**Nevşehir Hacı
Bektaş Veli
Üniversitesi
İlahiyat
Fakültesi**

HAZİRAN 2026

nefes

EDİTÖRLER

DOÇ. DR. BAYRAM ÇINAR
ÖĞR. GÖR. ELİF TEKİN YILMAZ
ÖĞR. GÖR. MUHAMMED YUSUF KÜÇÜK
ARŞ. GÖR. AYŞE YILMAZ
ARŞ. GÖR. OKTAY KANCA
ARŞ. GÖR. HASAN AYDEMİR
ARŞ. GÖR. ENES BOLAT

YAYIN YÖNETMENİ

EMİN ŞEKERCİ

GRAFİK TASARIM

AHMET SALİH KOCABAŞ

MİZANPAJ

MELİKE NUR MODUK

İÇİNDEKİLER

8

ÖNSÖZ

Prof. Dr. Adem Çatak

9

KAYBIMIZ BİR KALBİMİZ BİR

Hacı Mutlu Güneş

11

SİYASET Mİ? YAPARIZ MUHABBET Mİ? EDERİZ

Emin Şekerci

13

GECE YARISI MUHASEBESİ

Arif Yılmaz

15

ÇIPLAK SANATÇILAR

Gülten Mert

16

OKUMANIN SONU HEP NE OLACAKSIN MI?

Aysun Tüz

17

SÖZ SAHİBİ SÖZE LAYIK MI?

Ayşe Gül Kamalak

18

PARDONUN HİKMETİ

Mehmet Turan

19

GÖLGEDE KALAN İYİLİK

İbrahim Balık

20

BİR KUŞ MUHTEREM

Melike Halo

İÇİNDEKİLER

22

EVRENSEL MANİFESTO
Emin Şekerci

25

CİN GİBİ OLUN
Ayşe Gül Kamalak

26

KAŞ YAPAYIM DERKEN GÖZ ÇIKARMAK
Fatma Ateş

28

TOPLUMSAL KRİZLER ÇAĞINDA İLAHIYATIN
KONUMLANIŞI
Arif Yılmaz

29

KADIN "İMAMLAR" = İMAME
Emin Şekerci

32

BİR TUTUM OLARAK BOYKOT
İbrahim Balık

33

RAMAZAN
Rabia Adeviyye Küçükgenç

34

ZAMANA YOLCULUK
Elif Çelebi

36

HORASANLI YAKUP HAZRETLERİ
Mehmet Turan

İÇİNDEKİLER

38

KANDİL Mİ? KILAVUZ MU?
Samet Suat Türkmen

41

YOL KALIR
Aburrahman Karakaya

42

ŞUUR
Rabia Adeviyye Küçükgenç

43

MEHLİKA
Arif Yılmaz

44

SÜKUT-İ EMEL
Mehmet Turan

45

UNUTULMAZ AKŞAMLAR
Melike Nur Moduk

46

ÖZLEM-İ YAR
Emin Şekerci

47

KALANIN ENKAZI
Mehmet Turan

48

YARINA KALMIŞ SÖZLER
Melike Nur Moduk

İÇİNDEKİLER

49

KİM MÜSLÜMANSIN DEDİ?
Abdurrahman Karakaya

50

KABUL BUYURAN
Abdurrahman Karakaya

51

GEÇMİŞE YOLCULUK
Melike Nur Moduk

52

DİZİ - FİLM ÖNERİSİ
Melike Nur Moduk

53

BUNU BİLMİYORSUN
Melike Nur Moduk

54

KELİME AVI
Melike Halo

55

BİL BAKALIM
Melike Halo

Önsöz

Kıymetli Meslektaşlarım, Sevgili Öğrencilerimiz ve Değerli Okurlar,

İlim, satıra dökülmedikçe sadırdan uçar gider, söz kayda girmedikçe zamanın uğultusuna karışır. Akıp giden günlerin o acımasız öğreticülüğü karşısında insanoğlunun elindeki en büyük koz, hiç şüphesiz kelamın kalıcılığıdır. Bizler sözün ayağa düştüğü, mananın gürültüye kurban edildiği ve hakikatin perdelendiği bir çağda, fakültemizin çatısı altında biriken o asil ruhu kâğıdın vefalı hafızasına emanet etmenin derin bahtiyarlığını yaşıyoruz.

Prof. Dr. Adem Çatak
İlahiyat Fakültesi Dekanı

Elinizde tuttuğunuz bu kıymetli eser, fakültemiz tarihine düşülen ilk öğrenci imzası olarak kayıtlara geçmektedir. Ancak bilinmelidir ki bu imza, alelade bir hevesin veya geçici bir heyecanın ürünü değildir. Yıllardır koridorlarımızda, sınıflarımızda ve kütüphanemizin sessiz köşelerinde biriken potansiyelin ortaya çıkışının ispatıdır.

Bu ilk oluş, evlatlarımızın omuzlarına tarifi imkânsız, ağır ve bir o kadar da şerefli bir sorumluluk yüklemektedir. Zira bir ilahiyat talebesi olmak, sadece sararmış yapraklar arasındaki geçmiş ezberlemek, dünün tartışmalarında boğulmak demek değildir. İlahiyatlı olmak bugünün can yakan, zihinleri kemiren modern sorunlarına, o kadim geçmişin ferasetiyle yeni, diri, sarsıcı ve sahici cevaplar üretebilmektir. Gelenekten alınan ateşin külünü değil, közünü yarına taşıma cehdidir.

Bu zorlu ve meşakkatli yolda, modern zamanların bana dokunmayan yılan bin yaşasın uyusukluğuna teslim olmayan tüm öğrencilerime huzurlarınızda ayrı bir parantez açmak ve onların bu gayretine şahitlik etmek isterim. Onlar, kolay olanı seçip kenarda beklemek, sadece tüketmek ve eleştirmek yerine ellerini taşın altına, kalemlerini ise hakikatin emrine verdiler. Yazmanın, kişinin kendi zihnini kanatması olduğunu bilerek bu asil acıya talip oldular.

Okuyacağınız her bir makale, her bir şiir ve deneme fakültemizin yetiştirdiği genç zihinlerin ne kadar berrak, ne kadar güçlü olduğunun en somut ispatıdır. Bu sayfalar, gençliğin ham hayalleri değil, ilmin, irfanın ve değerlerimizin süzgecinden geçmiş fikirlerin ilk hasadıdır.

Bu ilk sayı, fakültemiz toprağına bırakılan taze bir tohumdur. Suyu verildi, duası edildi. Belki bugün taze bir fidan gibi görünebilir ama arkasındaki halis niyetle, gölgesinde nice nesillerin soluklanacağı ulu bir çınar olmaya namzettir. Bizler fakülte yönetimi olarak kapıyı araladık, eşği geçmeleri için onlara güvendik. Bundan sonrası, sayfaları çeviren siz kıymetli okurların takdirine ve bayrağı devralacak diğer kardeşlerinin gayretine emanettir.

Bu ilk eserin hayat bulmasında emeği geçen, heyecanını ve entelektüel birikimini bu sayfalara nakşeden tüm sevgili öğrencilerimi yürekten kutluyor kalemlerinin daim, yollarının aydınlık olmasını diliyorum.

Adem Çatak

KAYBIMIZ KALBİMİZ BİR

Taziye, yas sahiplerine destek olmak, acıyı paylaşmak, kalbi ferahlatmak yalnızlığı gidermek, yananın ateşine su serpmektir. Musibete uğramış, yakınıni/sevdiklerini kaybetmiş olanların yanında olmak, onlara sabrı telkin etmek, maddi manevi gereken desteği vermektir taziye. Allah'ın ayetlerini anlatarak dünya hayatının geçici olduğunu hatırlatmak, acılı yürekleri teskin etmektir. Taziyede büyük bir hassasiyetle söylenir her cümle. Susmak bile mana ifade eder bazen. Giyilen kıyafetler dahi anlatır hüznü. Bütün bunlar cenaze sahibiyle hemhal olmak, sabrı cemil dilemektir. Tahammülü zor durumda karşı karşıya kalana "Kaybımız bir kalbimiz bir" sizinleyiz, beraberiz demektir. Zor günde yanında olduğunu hissettirmektir taziyenin amacı.

Yaşadığımız zamanda birtakım alışkanlıklar bu güzel sosyal kültürümüzün derin anlamını gölgeleyip bambaşka bir boyuta taşıdı. Yemek servisi, çay ikramı hatta tatlılar.. Acının hüznün yerini bir tür organizasyon telaşı almış gibi görünüyor. Bu da yas sahiplerine acısını yaşama fırsatı vermiyor. Daha da kötüsü bu ortamlar bazıları için kendini gösterme alanına dönüşmüş durumda. Taziyeye destek olmaktan çok en önde oturup varlığını hissettirme çabası yas sahipleri için daha da yıpratıcı hale geliyor. Bu durumda yakınıni kaybeden için hayat, artık acıların en büyüğünü yaşarken tavuklu pilav ziyafeti çeken misafirin karabiber var mı nidası kadar acımasız!

Acı ve hüznün çay buharında kaybolan bir duyguya dönüşüyor. Ortamın ruhuna uymayan seküler muhabbet sonrasında yas sahibinin acısını bastırarak atılan münasebetsiz kahkahalar vs. Reşat Nuri Gültekin'in ifadesiyle; Ben insan ruhlarındaki derinliğin ancak onunla ölçülebileceğine kaniyim. Evet, dibi görünmeyen kuyulara atılan taş nasıl çıkardığı sesle onların derinliğini gösterirse başkalarının elemi de bizim yüreklerimize düştüğü zaman çıkardığı sesle bize kendimizi, insanlığımızın derecesini öğretir...

Konuyla ilgili bir yaşanmışlık paylaşmak istiyorum. Taziye evine gittik. Mimar olan oğlu gelmiş İstanbul'dan. Kızı da doktormuş. O cenazeye yetişememiş ama sonradan gelmiş. Mimar oğlanın dediğine göre yurt dışında bir oğlu daha varmış. Uçak ayarlayamamış gelemeyecekmış. Yollar nasıl dedi damat oğluna. Vallahi arabaya yol dayanmıyor dedi bastım geldim. Saçlar sarıya boyanmış birkaç kadın girdi odaya çay getirdi. Rahmetliden konuşan bahseden hiç yoktu evden, arabadan, menkulden, ekonomiden konuşuldu konuşuldu...

Çok bekledi ama sizi rahmetli" dedi bir başka yaşlı amca. Odada buz gibi bir hava esti birden. "Ne yapacaksın" dedi damat, "herkes kendi hayatında". "İyiymi kayınbabam ama bir dert varmış, anlayamadık" diye cevap verdi.

Ablamı beni abimi iyi yetiştirdi çok mücadele etti diye anlattı mimar olan oğlan. Herkes bir şeyler konuşuyor ama kimse bir Fatiha okuyalım demiyordu. Demek ki yaşarken evde olmayan öldükten sonra da olmuyor. İnsanlık bizde kalsın diyerek çektim besmeleyi.

Okudum 3 ihlas bir Fatiha'yı mimarın, doktorun, damadın, gelmeyen oğlanın ruhuna. Nasıl olsa giden gitmiş gideceği yere amellerini de götürmüş. Evinde dert edeni dua edeni yoktu sürekli dünya konuşulan taziye evinde. Demek ki giden için tassa edecek bir şey yoktu!

Rahmetli hep anlatır, oğullarının mesleği ile övünürdü. Allah cc ne istediye vermiş. Her şeyi vardı ancak bir Fatiha okuyacak Ahmetler Aşşeler yoktu. Rahmet ve sabır dileyerek çıktık evden. Bir Fatiha da sokağa okudum yüksek binalara üfledim yürüdüm dünyanın üstüne.. Fuat Köreken'in dediği gibi;A deyince at, B deyince bıyık hatırlattılar körpecik beyinlerimize. A deyince Allah B deyince Bismillah diyen bir neslin inancını bozmak için aldılar elimizden Elif Ba'mızı Biz unutmuyacağız Elif ile başlayan aşkı.. Arkamızdan bir Fatiha okuyacak evlatlar nasip etsin mevlam bizlere inşallah.

Hacı Mutlu Güneş

Neveşehir'in Gülşehir ilçesinde doğdu. İmam Hatip Lisesinin ardından Anadolu Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden (ön lisans) mezun oldu. Diyanet İşleri Başkanlığına İmam Hatip olarak atandı. Ankara, Muğla Neveşehir ve Paris'te görev yaptı. Lisansını Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamladı. Hâlen aynı üniversitede Manevi Danışmanlık ve Rehberlik (Yüksek Lisans) ve Neveşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencisi olarak eğitimine devam etmektedir.

SIYASET Mİ? YAPARIZ MUHABBET Mİ? EDERİZ

Bize yıllarca rol biçtiler, kalıplara soktular, kendimizi unutturdular. Dediler ki, "Siz köşenizde oturun, tesbihinizi çekin, duanızı edin, suya sabuna dokunmayın. Dünya işlerini biz hallederiz, ahiret işleri size kalsın". Bu sinsî iş bölümüne "amin" diyenler, kabullenip masasına oturanlar yüzünden, meydanlar çakallara, kürsüler cahillere, sanat ruhsuzlara kaldı.

Bu ezberin bozulma vakti geldi de geçiyor. Başlığımız gayet açık, iddiamız net, ispatımız ortada. Siyaset mi? Alasını yaparız, Muhabbet mi? Kralını ederiz. Çünkü Müslüman, tribünde oturan seyirci değil, sahanın ortasında oyun kuran, gidişatı belirleyen, çağa mührünü vuran öznedir.

Bir Müslümanın ağzından "Ben siyasetten anlamam, ben ekonomi bilmem, ben sanatı anlayamam" cümleleri çıkamaz. Bu cümle tevazu değil, acziyettir. Allah'ın Yeryüzünün halifesi kıldığı insan, yeryüzünün yönetiminden, estetiğinden, ilminden bihaber olabilir mi? Müslüman seccadede derviş, laboratuvarında bilim insanı, mecliste devlet adamı, sergi salonlarının vazgeçilmez sanatçısı, sokakta halkın vicdanı olmak zorundadır. Tek kanatlı kuş uçmaz! Sadece fıkıh bilmekle yol yürünmez; sosyolojiyi de psikolojiyi de diplomasiyi de bileceksin. Kur'an-ı okuduğun gibi, kainatı da, insanı da, çağı da okuyacaksın.

"Siyaset kirlidir, girmeyelim" deyip kenara çekilenler yüzünden kirlendi o meydanlar. Müslüman için siyaset; ihale kovalama, koltuk kapma yarışı değil, Hz. Yusuf gibi maliye bakanlığı, Hz. Ömer gibi adalet yönetimidir. Kenar-ı Dicle'de bir kurt kapsa koyunu, gelir de Adli İlahi Ömer'den sorar onu bilincidir.

Müslüman dediğimiz şahsiyet, siyasetin de, yönetimin de, diplomasinin de kitabını yazar. Ama bunu yaparken hırsıyla değil, ilgiyle ve ahlakıyla yapar. Ülkenin geleceği konuşulurken ben bilmem dersen senin adına bilen ama senin değerlerine düşman olanlar karar verir. Sonra oturup ağlamaya zamanın da hakkın da olmaz...

Ve muhabbet... Bizim medeniyetimiz söz medeniyetidir. Müslüman, oturduğu mecliste sadece dinleyen değil bilgisiyle, kültürüyle, edebi birikimiyle o meclisi aydınlatan adamdır. Bir şiirden, bir romandan, bir tablodan, bir filminden habersiz; sadece ezberlenmiş kalıplarla konuşan sığ bir profil bize yakışmaz.

Muhabbet etmek, gönül almaktır, ufuk açmaktır. Fuzulî'yi bilmeden aşkı, Gazalî'yi bilmeden aklı, İtrî'yi bilmeden sesi, Mimar Sinan'ı bilmeden taşı konuşamazsın. Müslümanın muhabbeti alelade bir söz dansı değil, hikmet arayışıdır. Bizim şanlı tarihimiz Hezarfen'lerle doludur. İbn-i Sina hem doktor hem filozof, hem müzisyendir. Mimar Sinan hem mühendis, hem estetik dehasıdır. Yüce komutan Fatih Sultan Mehmet hem komutan, hem şair, hem dilbilimcidir.

Bugün Müslümanlara ne oluyor da tek yönlü, vizyonsuz, sadece kendi mahallesine hapsolmuş bir kimliğe bürünüyor? Ne zaman her işten anlayan o donanımlı insan modelini terk edip, hiçbir şeye karışmayan pasif modele geçtik?

Ey kendine sınırlar çizen, potansiyelini bir lokma bir hırka edebiyatına hapseden Müslüman!

Üzerine zorla giydirilmek istenen, seni sadece pasif bir münzevi olmaya mahkum eden o dar, o vizyonsuz, o pısrık gömleği yırtıp at! Senin yerin hayatın akışından kopuk tozlu rafların ardı veya cami avlusunun en kuytu, en sessiz köşesi değil, senin yerin hayatın tam kalbi, mücadelenin merkezi, kararların alındığı o masaların başköşesidir.

Ekonomiyi de en iyi sen bileceksin ama sadece döviz kurunu takip eden bir acizlikle değil, küresel sömürü çarklarına çomak sokacak, faiz lobilerinin matematiğini altüst edip insanı ezmeyen adil bir düzenin formülünü yazacak kadar derinleşeceksin.

Politikayı da en iyi sen bileceksin, haritalar çizilirken kenarda bekleyen bir seyirci olmayacak, mazlumun hakkını diplomatik zekayla savunacak, satranç tahtasında piyon değil, oyunun kalbi şah olacaktır.

En güzel şiiri de sen yazacaksın, en sarsıcı romanı da sen kurgulayacaksın. Estetikten, zarafetten bihaber, kaba bir dindarlığı elinin tersiyle itip kelimelerle, renklerle, notalarla ruhları mest eden, dünyaya güzelliği hatırlatan o ince medeniyeti sen inşa edeceksin.

Korkma, çekinme, geri durma. Siyaset mi? Adaletle yaparız. Muhabbet mi? İlimle, irfanla, sanatla ederiz. Çünkü biz, bu çağı seyretmeye değil, bu çağa hakikatin rengini vermeye geldik!

Emin Şekerci

2003 yılında Ankara'da doğdu. İnsanlığa nasıl yardım edebilirim düşüncesi ile sosyal medyada kurduğu "Bir El Uzat" platformunda, ihtiyaç sahibi aileler ile öksüz/yeitim çocuklara destek faaliyetlerini organize etti (2019). Güçlü lilyik sosyal girişimi Business ekibinde görev aldı (2020). Eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde devam eden Şekerci, gençler üzerinde daha fazla çalışma yapabilmek adına Exalem topluluğunu oluşturmuş (2021) ve çalışmalarına devam etmektedir...

GECE YARISI MUHASEBESİ:

Maskeler Düştüğünde Aynada Kimi Gördün?

Hepimiz aynaya bakarız değil mi? Peki soruyorum size: Aynadaki gördüğünüz kişiyle, insanlara görüldüğünüz kişi aynı mı? Gündüzün gürültüsü dindiğinde, dünya elini eteğini üzerinizden çektiğinde geriye ne kalır? Zifiri karanlık mı, yoksa vicdanın o hiç susmayan sesi mi? İşte "Gece Yarısı Muhasebesi" tam da o an başlar. Ya saatlerce tavanı seyrederken, ya bir aynanın karşısında, ya da bir seccadenin başında. İşte tam kulun Rabbiyle baş başa kaldığı o tenha vakitte. Gelin bu gecenin sabahına gidelim: Gün boyu "ben" dedik, önce kendimizi düşündük, kardeşimizi umursamadık. Sonra "makam" dedik, "itibar" dedik, güç elimize geçince zehirlendik ve zalimleştik. Bunları kazanmak için insanların nazarına hoş görüldük, takvayı, tevazuyu belki de sadece bir maske gibi yüzümüzde taşıdık, ancak gece olduğu vakit maskeler yere düştü ve gerçek yüzümüzle başbaşa kaldık. Şimdi tekrar soruyorum: O aynaya baktığındaki suret, gündüz insanlara gösterdiğin o kusursuz çehre midir? Yoksa günahın isiyile kararmış, pişmanlık içinde kıvranan bir kalp midir? Mevlânâ'nın dediği gibi, "Nice insanlar gördüm üzerinde elbise yok, nice elbiseler gördüm içinde insan yok."

Aynadaki aksin, sana üzerindeki o pahalı kıyafetleri değil, ruhunun çıplaklığını gösterir. O an maskeler düşer ve hakikat, soğuk bir tokat gibi yüze çarpar: Biz, alemlerin Rabbi karşısında "hiç" hükmünde olan, ama enaniyetiyle dağları devirmeye kalkan o biçare kullarız. Aynada gördüğün o yorgun gözler, belki de kaçırdığın namazların, kırdığın kalplerin, insanlara hoş görünmeye çalışmanın veya tutamadığın sözlerinin şahidi olarak sana bakmaktadır.

O bakışta, "Elest bezminde verdiğin sözü unuttun mu?" diyen bir sitem gizlidir. Fakat ümitsizlik kapısı değildir bu kapı. Maskelerin düştüğü o an, aynı zamanda rahmet kapısının aralandığı andır. Eğer aynadaki o günahkar suretten utanıp başını öne eğebiliyorsan, gözünden bir damla nedamet yaşı süzülüyorsa, işte o an en büyük temizlik başlamış demektir. Bu gece, maskeni bir kenara bırakıp aynaya, yani vicdanına tekrar bak. Kimi görüyorsun? Kibrinden sarhoş olmuş bir nefsi mi, yoksa Rabbinin kapısında "Beni bana bırakma" diye inleyen o samimi kulu mu? Unutma, insanlar senin dışını, Allah ise kalbini görür. Maske düştüğünde, O'nun (c.c) huzuruna hangi yüzle çıkacaksın?

Arif Yılmaz

Arif Yılmaz 2002 yılında İstanbul'da doğdu. Aslen Kayserilidir. Lisede, bazı kitaplar okuyarak ve o zamanlarda şiir denemeleri yaparak bu yola ilk adım attı. İlkokul, ortaokul ve liseyi Kayseri'de tamamladıktan sonra, eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde devam eden Yılmaz, bu süreç içerisinde, Youtube'da kanal oluşturup video içeriği üretmeye başladı. Bunun yanında kısa film, şiir, yazı denemeleri, tasarım, tiyatro ve müzik gibi alanlarda da kendini geliştirmek için adımlar attı.

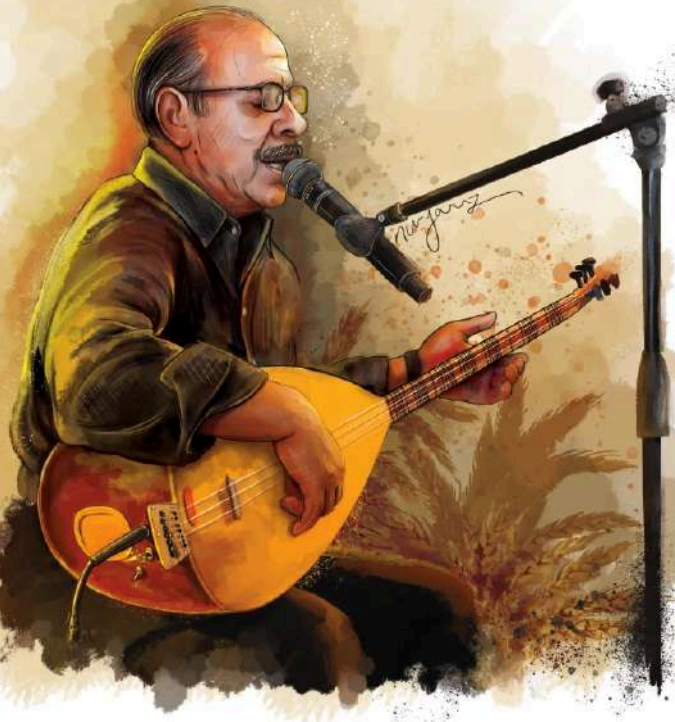
Çıplak Sanatular

Sanat, insanın iç dünyasını, duygularını, düşüncelerini ve hayata bakışını estetik bir biçimde ifade etme çabasıdır. Sanat denince akla birden fazla sanat dalı gelebilir. Örneğin; minyatür, vitray (cam süsleme sanatı), resim, heykel, müzik, sinema gibi. O halde sanatın farklı dallarıyla uğraşan kişilere de sanatçı denir. Sanatçı; kimi zaman resimle, kimi zaman sözle, kimi zaman ses ya da hareketle yani görselden edebiyata, müzikten sahne sanatlarına uzanan farklı sanat türleriyle insanın iç dünyasını görünür kılar. Bu yazımda üstünde duracağımsanatı kesimi müzisyenler ve sahne sanatçılarıdır. Elbette onların ne yaptıklarından ziyade, nasıl yaptıklarını ele alacağım. Çünkü sanatın etkisi, yalnızca ortaya konan eserle değil, o eserin temsil ediliş biçimiyle de doğrudan ilişkilidir.

Müzik, insan ruhuna en hızlı temas eden sanat dallarından bir türküyle gnl yatıştırır, kimi zaman bir makamla kalbe müzisyenin sahnedeki duruşuda en az söylediği söz sahneye çıkan ses sanatçısının ilk fark edilen şeyi şarkıcıyı, bir besteciyi tanımak için gösterişli sahne veya "sosyal medya estetiğine" ihtiyacımız yoktu. Bir ilk cümlesi yetiyordu. Çünkü sanat, özünden

birdir. Kimi zaman yol açar. Bu yüzden kadar kıymetlidir. Eskiden kıyafeti değil, sesi idi. Bir kostmlerine, cesur pozlara şarkının ilk notası, bir sanatçının besleniyordu.

Bugün ise tablo bambaşka...

Sahnede şarkıdan çok kıyafet konuşuluyor. Kıyafetten çok cilt konuşuluyor. Adeta yarış halinde: "Kim daha çok açıldı?", "Kim daha çok dikkat çekti?", "Kim daha çok beğeni aldı?" Yarışın adı sanat değil artık; görünürlük uğruna yapılan bir vitrin kavgası. Müzik programlarından çok kıyafet değerlendirme programı izliyoruz sanki.

Asıl sorun, sanatın artık görünür olmak için soyunmaya mecbur bırakılması. Bir zamanlar mikrofonu eline aldığında salonu susturan sesler, bugün kostümlerin gölgesinde kalıyor. Kıyafetler konuşuyor, sesler susuyor. Geçmişteki usta sanatçılara baktığımızda bambaşka bir saygınlık görüyoruz.

Onların sahnedeki duruşu bile zarafetti. Ne bir santim fazlası ne de bir santim eksikliği... Kıyafet dediğin, sanatı tamamlayan bir çerçeveydi; tabloyu bastıran bir şey değil. Dinleyici, sahnedeki kişiyi "giyimiyle" değil, "kimliğiyle" tanırdı. Bugünse kimlikler, sahne ışıkları kadar yapay durabiliyor.

Neşet Ertaş buna en güzel örneklerden biridir. Sahnede terlediğinde bile "saygısızlık olmasın" diyerek ceketini çıkarmak için seyirciden izin isterdi. Bugün birçok sanatçı ceket çıkarmayı geçtim; neredeyse sahneye bir ceketle bile çıkmıyor. Çünkü belli ki artık saygı değil; ilgi toplamak daha önemli. Oysa Ertaş'ın izni bile bir kültürdü, bir duruştu, bir anlayıştı. Sesine, sazına gösterdiği özen ile dinleyicisine duyduğu hürmet aynı çizgiden geliyordu. Ertaş'ın bağlamasının hakkını veriş de Mahzunî'nin hüznle yoğrulmuş türkülerini söyleyişi de bu yaklaşımın en güzel örneklerindedir.

Bu noktada temel soru şudur: Bir müzisyen niçin sahnededir?

Söylemek için.
Anlatmak için.
İz bırakmak için.

Ve belki de en önemlisi: müziğin kalbe açtığı o derin kapıları aralamak için. Şimdi kendimize soralım: Sadece cesur kıyafetler olsaydı, ama hiç ses olmasaydı... Ortada hâlâ "sanat" var diyebilir miydik?

Günümüz dünyasında sanat performansı artık kaliteden değil, görünürlükten besleniyor. Buna kimse "sanat devrimi" demesin; bu olsa olsa sosyal medya rekabetidir. Fakat asıl üzücü olan şu: Gerçekten yetenekli, gerçekten işinin hakkını veren sanatçılar; gürültünün arasında kayboluyor.

Belki de yeni nesil sanatçılara hatırlatmak gerekir:

Sahnede en çok alkışı kıyafet değil, karakter toplar.

Kalıcı olan da güzellik değil, sanatın ve müziğin izidir. Sanatçı giyimiyle değil duruşuyla, sesiyle, üslubuyla belli olsun...

Çünkü sahne, bir yarış podyumu değil; ruhu olan bir mekândır. Ve ruhu olan her şey, saygı ve ölçü ister.

Tabii ki günümüzdeki müzisyenlere sanatçı denilirse... Benim yazım o zaman geçerli!

Gülden Mert

Gülden MERT, 2003 yılında Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesinde doğmuştur. Yazılarında toplumsal yapı, sosyal eksiklikler ve birey-toplum ilişkisine eleştirel bir perspektifle yaklaşmaktadır. 2018 yılından itibaren her türlü alanda çizim yaparak sanatsal üretimini sürdürmekte ve sanat, kültür ve sosyal sorumluluk temelli çeşitli gönüllülük faaliyetlerinde aktif olarak yer almaktadır. Eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde devam eden MERT, 2023 yılından itibaren Kadın ve Demokrasi Vakfı (KADEM) bünyesinde gönüllü çalışmalar yürütmektedir.

OKUMANIN SONU HEP “NE OLACAKSIN” MI?

Günümüzde birçok genç için asıl baskı kaynağı, atanamama kaygısından ziyade akraba ve çevreden gelen yerli yersiz sorular hâline gelmiştir. Bu sorular, çoğu zaman iyi niyetli gibi görünse de bireyi fark etmeden belirli beklentilerin altına sokmakta ve onu psikolojik olarak zorlamaktadır.

Kendi adıma ilahiyat fakültesine başladığımda, çevremdeki birçok insan “zor bir bölüm” “atanamazsın” “boşuna okuma” gibi sözlerle beni sözde motive etmeye çalışıyordu. Buna rağmen bu tercihi bilinçli bir şekilde yaptım. Fakülteye başlarken temel amacım atanmak, hemen bir iş sahibi olmak ya da maddi kazanç elde etmek değildi. Asıl motivasyonum; öğrenmek, merak ettiğim alanlarda kendimi geliştirmek ve zihinsel olarak ilerleyebilmektir. Ancak mezuniyete yaklaştıkça bu tutumların biçim değiştirdiğini fark ettim. Daha önce olumsuz cümleler kuran çevre, bu kez “Ne zaman bitiyor?” “Biter bitmez atanırsın herhâlde?” “Nerede görev yapacaksın?” gibi sorularla beni farkında olmadan sorumluluk altına sokmaya başladı. Bu süreçte, ilahiyat fakültesinin en verimli dönemlerinde bilgi edinmenin ve o zorluğun verdiği hazdan keyif alırken, kendimi bir anda derslerden uzaklaşmış ve tek hedefi atnamak olan bir zihni yetin içinde buldum.

Bir zamanlar ilahiyatın zevk alan birey, yerini sahibi olmak, iş bulmak için okuyan birine noktada akla şu soru için en az yeme içme olan eğitim, neden elde etme aracına bireyler kendilerini geliştirmek, kendilerinden sonraki nesillere alan seçemez hâle gelmiştir gençler kendi istekleri doğrultusunda değil de çevreyi susturmak ve toplumsal beklentileri karşılamak adına tercihler yapmak zorunda bırakılmaktadır?

zorluklarından dahi sadece meslek ve para kazanmak bırakmıştı. Bu gelmektedir: Bir toplum kadar temel bir ihtiyaç yalnızca maddi kazanç dönüşmüştür? Neden bilinçlenmek ya da iyi bir örnek olabilmek için bir Daha da önemlisi, neden

Sanata ilgisi olan bir gencin tıp okumaya, öğretmeye hevesli birinin yalnızca garanti görülen mesleklere yönelmeye mecbur hissetmesi, bu sorunun en somut göstergesidir. Gelinen noktada eğitim, bireyin kimliğini inşa ettiği bir süreç olmaktan ziyade toplumsal baskıları bertaraf etme ve ekonomik bir güvence sağlama aracı olarak görülmektedir. Bu durum ise gençlerin hem potansiyellerini hem de öğrenme heyecanlarını zamanla tüketmektedir. Hemen hemen herkesin karşılaştığı bu sorunların en yıpratıcı olanlarından biri, gençlerin akranlarıyla sürekli kıyaslanmasıdır. Gençler, yıllar süren eğitim hayatlarının ardından bu kez de adeta çocukmuşçasına başkalarıyla karşılaştırılmaya mahkûm bırakılmaktadır. “Falancanın oğlu atanmış” “Filancanın kızı iş bulmuş” gibi cümleler, fark edilmeden gençlerin hayata dair hedeflerini, hayallerini ve amaçlarını el birliğiyle aşındırmaktadır. Üstelik her şey, bu söylemleri dile getirenlerin istediği yönde ilerlediğinde dahi durum değişmemektedir.

Hayatları üzerinde söz sahibi olunmaya alışılan gençlerin, bu kez de evliliklerine dair kararlar başkaları tarafından şekillendirilmeye çalışılmaktadır. Kiminle evleneceğinden maddi durumuna, nereli olduğundan evlendikten sonra nerede yaşayacağına kadar pek çok konuda gençlerin hayatına yön verme çabası, onları kendi hayatlarının öznesi olmaktan uzaklaştırmaktadır. Beklentiler karşılanmadığında ise “Ben sana demiştim.” cümleleriyle başlayan yeni bir yargı süreci devreye girmektedir.

Velhasıl kelimeler, gençler üzerinde çevrenin ve toplumun dayatmaları hiçbir zaman tamamen sona ermeyecektir. Ancak birey, kendi hayatını başkalarının yönlendirmesine izin verme konusunda sınır belirlediği ölçüde ayakta kalabilir. Zira kimse, verilen emeklerin, çekilen dertlerin ve yaşanan sıkıntıların binde birine dahi vakıf değildir. Elbette insanlar birbirine muhtaçtır; bu konuda “kimse karışmasın” da demiyoruz. Ancak olumsuzluklarla gençleri yıpratmamalarını istiyoruz. Biz, sadece gençlerin verdiği kararlara biraz olsun saygı gösterilmesinden ve karşılıklarında değil, yanlarında durulmasından yanayız.

Aysun Tüz

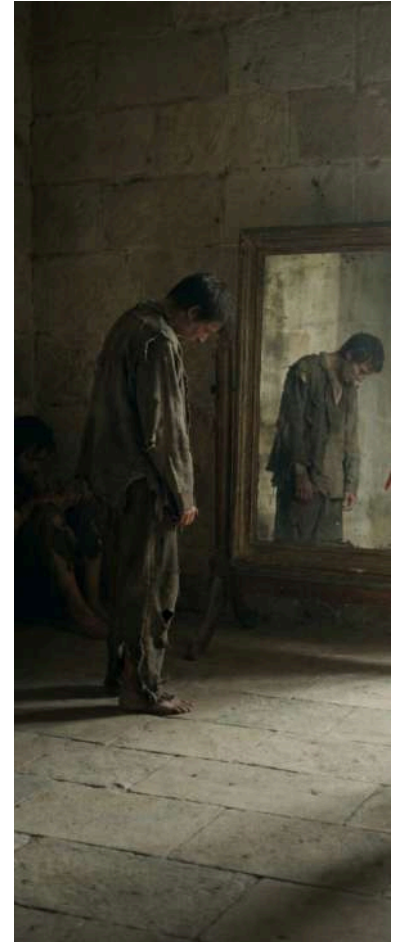
Aysun Tüz 2003 yılında Van'ın çaldıran ilçesinde doğdu ilkokulu orda okudu. Ortaokul ve lise eğitimini Bursa'da tamamladı. Şu anda Nevşehir Hacı Bektaş Veli üniversitesi İlahiyat Fakültesinde son sınıf öğrencisi olarak öğrenimine devam etmektedir.

SÖZ SAHİBİ SÖZE LAYIK MI ?

Yazıma başlamadan önce sizlere bir ayet sunmak istiyorum. Nisa Suresi 94. Ayet: “Ey iman edenler! Allah yolunda savaşa çıktığınız zaman iyi anlayıp dinleyin. Size selam verene, dünya hayatının geçici menfaatine göz dikerek, ‘Sen mümin değilsin’ demeyin. Allah katında çok ganimetler vardır. Önceden siz de öyleydiniz de Allah size lütufta bulundu. Öyleyse iyice araştırıp anlayın. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”

Toplum olarak en büyük zaafımız; birbirimizi yargılamayı, birinin hatası veya günahı hakkında derinlemesine incelemeyi konuşmayı çok sevmemizdir. Halbuki “İnsan, sınanmadığı günahın masumu değildir.” Yani başkalarının işlediği hata, kusur veya günah her ne ise, bunları bizim de yapabileceğimiz gerçeği aklımıza hiç gelmiyor. Bugün o hataya düşmemiş olmamız, yarın düşmeyeceğimiz anlamına gelmez. Aynı şekilde bugün mümin olmamız, bu halin ölene dek garantimiz olduğu anlamına da gelmez.

Mümin olmak, Allah tarafından bahşedilen bir lütuftur ve bu lütfu titizlikle korumamız gerekir. Gerçek bir mümin, bir başkasının günahını diline dolamaz; başkasının hatasını yargılamaz. Hatta şunu açıkça ifade etmek gerekir ki: Bir insan bir başkasını yargılayamaz, çünkü mutlak yargılama yetkisi yalnızca Allah'a aittir. Sahibimiz O'dur; bizi yaratan, bizi yargılayacak olandır.

Bu yüzden, tıpkı ayette buyurulduğu gibi; insanları hemen "mümin değil" diye yaftalamak yerine, kusurları örtmek gerekir. Kişinin o yanı sıra neden düştüğünü, ne gibi sıkıntılar yaşadığını anlamaya çalışmak ve ona yardımcı olmak, bir Müslüman olarak yapabileceğimiz en güzel iştir.

Tam bu noktada kendimize şu soruyu sormalıyız: Biz "mümin" kavramına ne kadar uygunuz? Bir başkasına "mümin değilsin" derken, biz bu sığata ne kadar layığız?

Ayşe Gül Kamalak

2002 yılında Osmaniye'de doğan Kamalak, aslen Kahramanmaraşlıdır. 2019 yılında başlayarak şiir ve deneme türünde eserler kaleme almaktadır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde eğitimine devam etmektedir.

Söz sahibi söze layık mı? İnsan bu dertle gerçekten aşık mı? İmtihan olan bu dünyada, müminim diyen herkes bu iddiaya layık mı?

Mümin bir insan olarak, önce kendimiz bu kavramın içeriğini doldürmeliyiz. Bu kavramın içeriği sadece namaz, abdest ve oruçla dolmaz. Elbette bunlar ibadetin temelidir ancak bize en başta güzel ahlak gereklidir. Bize, Resulullah'ın (s.a.v.) o zarif ahlakı gereklidir. Her birimiz, O'nun o gönül kırmayan, incitmeden uyarıcı ve şefkatle yaklaşan ahlakına sahip olmak için çabalamalıyız.

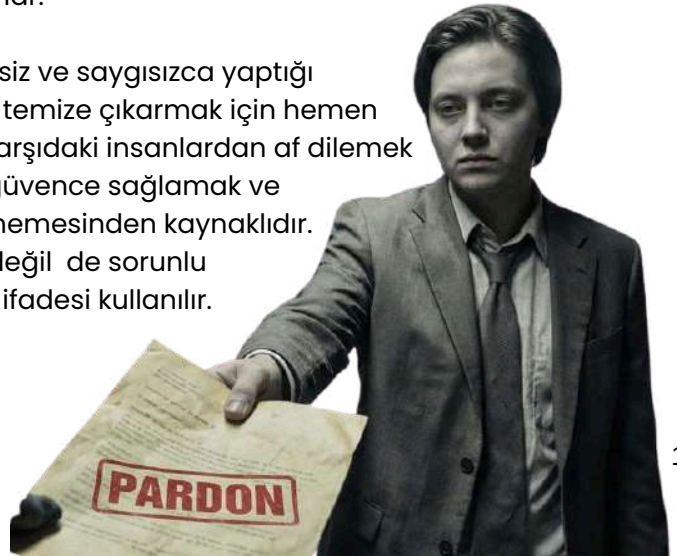
"Başkalarını yargılamadan önce kendimize bakmalıyız. Unutmayalım ki; birinin günahına bakarken kendi kusurlarımızı unutmak, bizi o çok eleştirdiğimiz hatalardan daha büyük bir uçuruma sürükler. Yargılamak kulun değil, Allah'ın işidir."

PARDONUN HİKMETİ

Dil sadece toplumun iletişim aracı değil, aynı zamanda toplumsal bütünlüğü sağlayan yapı taşıdır. Ancak modern zaman dediğimiz bu zamanda kelimelerin ifade ettiği şeylerle insanların düşünceleri arasında çok büyük kopukluklar yaşanıyor. Geleneksel toplumlarda birine karşı duyulan mahcubiyet hissi, modern toplumlarda bu hissini sadece kelime de kalan pratiğe dökülmeyen pardon kelimesi almıştır. Bu da insanlara sorumluluk almak yerine onlara bunu savuşturan bir savunma mekanizması oluşturuyor. Bizler bu mekanizmaya pardon diyebiliriz.

J.L. Austin'in söz edim teorisine göre, özür dilemek performatik bir eylemdir; yani söylendiği anda bir değişimi taahhüt eder. Ancak günümüz döneminde insanlarımız özür dilemek yerine hemen hiçbir şekilde eylem değiştirmeyen, aksine o eylemi devam ettirebilmek için bir "izin kağıdı"na dönüşen pardon kelimesine sarılıyorlar.

Birey sosyal alanda sergilediği kaba, düşüncesiz ve saygısızca yaptığı davranışlardan kendini aklayabilmek ve adını temize çıkarmak için hemen pardon kelimesine sığıyor. Buradaki amaç karşıdaki insanlardan af dilemek değil de kişinin çıkardığı kaostan kendine bir güvence sağlamak ve kendi rahatını, konfor alanını bozmamak istememesinden kaynaklıdır. Dolayısıyla yaptığı hareketleri düzeltmek için değil de sorunlu hareketin tekrarlanabilmesi amacıyla pardon ifadesi kullanılır. Bu da yaptığı hareketlerin telafisi sayılır.

Mehmet Turan

Şanlıurfa Harran ilçesinde doğdu. Hayati Harrani Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde okudu. Lise eğitimine devam ettiği sürede Tübitak kimya alanında yanmaz kağıt ve doğal boya üretimi kapsamında çalışmalar yaptı. Şimdi ise Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 4. Sınıf öğrencisi olarak eğitimine devam etmektedir.

İnsanlar böyle bir tutum sergileyerek kendi bilinç altlarında bunu tekrar yapma haklarının olduğunu düşünür. Bu sorun sadece toplumsal olmaktan çıkıp psikolojik bir sorun olarak karşımız da duruyor. Bu da insanlar arasındaki etkileşimi, saygıyı, güveni vb. şeylerin olumsuz bir şekilde etkilenmesini sağlıyor.

Sonuç olarak "Pardonlar çıkalı eşekler çoğaldı" basit bir metafor değil, derin bir sosyolojik tespittir. Modern toplum, söylemin düzeyinde nazik, uygulama biçiminde nezaketle alakası olmayan insanlar yetiştiriyor.

Toplumsal uzlaşının yeniden oluşabilmesi için özür dilemenin "bir kaçış rampası" değil bir düzeltme sözü olduğunun farkına varmaları gerekir. Nezaket, dilden eyleme inmedikçe, "pardon" kelimesi modern barbarlığın bir sığınak yeri olmaktan öteye geçemez.

GÖLGEDE KALAN İYİLİK

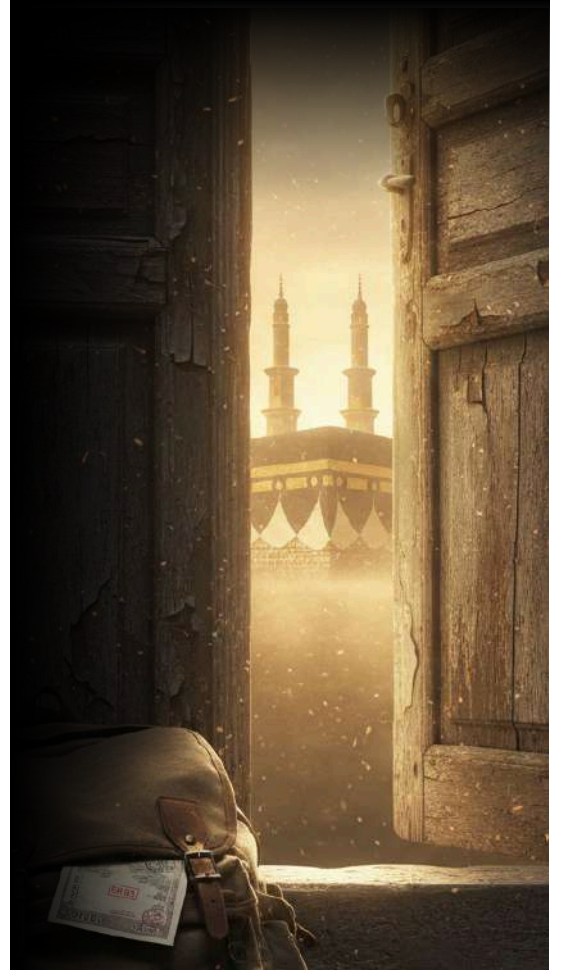
Gerçek iyilik bazen uzak yollarda değil, kapımızın önünde bekleyen bir ihtiyacı gidermektedir.

Mahallemizin bir köşesinde, bastonuna yaslanarak yürüyen yaşlı bir amca vardı. Her yıl, hiç aksatmadan umreye giderdi. Kapı komşusu Ayşe teyze ise üç aydır kira biriktiriyor, oğlu üniversiteden harçlık bulamadığı için dönmeyi düşünüyordu. Amca her dönüşünde, "Ne büyük ibadet yaptım!" diye anlatıyor; ama kapısının önünden geçen ihtiyaç kokusunu bir türlü duymuyordu.

Bir gün gençlerden biri cesaret edip, "Amca," dedi, "siz bu sene de gidiyorsunuz ama bizim Mehmet okulu bırakacak. Bir aylık gideri bile kalmadı."

Yaşlı adam elini salladı: "Ben Allah yoluna gidiyorum evladım, karışmayın."

Belki de bilmediği şeydi: Bazen Allah'a giden yol Mekke'den değil, tam da kapının önünden geçer. Bir yetimin duası ya da bir fakire sağlanan küçük bir fayda, Kâbe'nin gölgesinden daha sıcak olabilir.

Bazı insanlar ibadetleri çoğaltmayı dindarlığın temel ölçüsü hâline getirebiliyor. Oysa ibadet, sadece bireysel bir manevî kazanım değil; topluma karşı sorumluluk bilinci de üretmelidir. İbadet arttıkça, başkalarının ihtiyaçlarına karşı duyarlılık da artmalıdır. İslam düşüncesinde ibadetlerin tekrarı kadar, onların toplumsal faydaya dönüşmesi de önemlidir. Haccın farzıyeti bir kez yerine getirildiğinde tamamlanır; sonrasındaki tekrarların zorunluluk değil, tercihe bağlı nafîle ibadet niteliği taşıdığı açıktır.

Bazı insanlar hayatları boyunca defalarca hac ya da umreye gitmeyi bir alışkanlık hâline getiriyor. Oysa bazen aynı parayla bir gencin yuva kurmasına, eğitimine devam etmesine ya da bir ihtiyaç sahibinin hayatını değiştirmesine vesile olmak çok daha büyük bir iyilik olabilir.

İbadetin değeri elbette büyüktür; ancak aynı ibadeti tekrar tekrar yapmak, etrafımızdaki gerçek ihtiyaçları görmezden geldiğimizde anlamını yitirir. Çünkü bazen bir öğrencinin elinden tutmak, bir gencin evine destek olmak, bir aileyi ayakta tutacak bir yardımda bulunmak hem insanı hem toplumu daha çok güzelleştirir.

İbrahim Balık

İbrahim Balık, 2002 yılında Diyarbakır'da doğmuştur. Eğitim hayatına Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde devam etmektedir. Toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket eden Balık, ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla 2021 yılında KYK Komşum Projesi'nde gönüllü olarak çeşitli faaliyetlerde bulunmuştur.

BİR KUŞ: MUHTEREM

Sabah güneşi daha yeni pazarın tepesine vurmuştu. Pazarcılar çoktan yerlerini almış, uzun ve yorucu görünen bir güne "Günaydın!" bile diyemeden başlamışlardı. Tezgahlar özenle dizilmişti bile. Ve tam da bu sırada, pazarın ortasındaki direğin üzerine minicik, tombik ve renkleriyle adeta "Ben Buradayım" diyen bir kuş konmuştu. Adı Muhteremdi.

Muhteremin en büyük alışkanlığı, insanların arasında dolaşacağına onları yukarıdan seyretmektir. Çünkü insanlar arasında dolaşmak çok yorucuydu. İnsanlar sürekli telaş içindeydiler. Muhterem de onların bu karmaşasına ortak olmaktan çekiniyor bazı günlerde -tıpkı bugün olduğu gibi- onları konduğu bu direktan seyrediyordu.

Kafasına hafif eğerek pazarın içine baktı.

"Başladılar yine..." diye geçirdi içinden.

Aşağıda biri torbasını açıyor, biri pazarlık yapıyor, biri çocuğunun elini tutup "Daha yeni geldik. Hemen sıkılma!" diye sesleniyordu. Bir kadın biber fiyatlarını duyunca şaşkınlıktan çığlık atarcasına bağıyor; balıkçı ise tezgahına su serpiyordu. Muhterem iç geçirerek dedi ki: "Her pazar aynı gürültü, aynı telaş..." Sonra gözüne yaşlı bir kadın ilişti. Kadının geldiği ilk tezgâh bu değildi. Elinde aynı renkte birkaç poşet daha vardı. Onun acelesi yok gibiydi. Ama kim bilebilir, belki de sırf dizleri ağrıdığı için yavaş yürüyordu. Patlıcanların olduğu tezgâha gelip eline birini aldı, evirdi çevirdi geri bıraktı. Daha sonra bir başkasını aldı, onu da bıraktı. Alıp almamakta kararsız gibiydi.

Muhterem hafif eğildi ve kendi kendine: "İnsanlar ne kadar da tuhaflar! Sebze seçerken bile adeta kılı kırk yarıyorlar!"

O teyze, buradan değil de başka bir tezgâhtan aynı patlıcanı almak için çoktan gitmişti bile. Halbuki biz kuşlar yem gördüğümüzde bu yem yenir mi, bundan iyisini bulur muyum diye sormayız. Yem gördük mü yeriz. İnsanların işleri gerçekten çok zor(!).

Derken başka taraftan genç bir kızın sesini duydu: "Amca geçmesine önümden reels çekiyorum!" Amca elindeki poşetlerle sesin nereden geldiğini de anlamaya çalışarak afallamıştı. O şaşkınlıkla hemen geri adım attı. Muhterem başını yana çevirdi: "Ne kadar tuhaf..."

Aynı yerdeyiz ama kimsenin varmak istediği yol aynı değil. Muhteremin konuştuğu direğin hemen altında, zıt yönde, aceleyle yürüyen iki kişi çarpıştı. Birinin elindeki portakallar yere dökülmüştü. Çarpan kişilerden biri hemen eğilip yere saçılan portakalları toplamaya koyuldu. Öteki ise "Acelem var, boş versene" der gibi koşa koşa uzaklaştı. Özür bile dilememişti.

Muhterem iç geçirerek "Demek ki insanlar yalnızca birbirlerine çarpıyor... Bazen hayatları tesadüfen olsa da çarpıyor."

O sırada pazarcıların bağırırları yükselmeye devam ediyordu. Tezgâhtarlardan biri: "Taze fasulye, dalından taze!" diye bağırırken bir başka satıcının: "Domatesin en ucuzu burada" nidası pazarda yankılanıyordu. Bu da insanların şarkı söyleme biçimi sanırım. Kuşlar havada öter, insanlar da pazarda.

Muhterem biraz ileriye, balık tezgâhının olduğu yere uçtu bu kez. Balıkçı elinde kocaman bir balık almış onu temizliyordu. Balığın baş kısmına bir bıçak darbesi indirmesiyle, balık almak için bekleyen kadının çocuğu irkildi. Korkuyordu ama izlemeye de devam ediyordu. Muhterem gülümsedi: "İnsanların en saf hali çocuklar... Çünkü onlarda telaş yok. Onlar zamanı kovalamıyor. Zaman onları kovalıyor ama bu durumdan da onların haberi yok."

Muhterem tüm bu olanları izlerken bir şey daha fark etti. Pazara girip çıkan insanlar hep birbirinin zıttı yönde ilerliyorlardı. Biri, diğerinin geldiği yöne doğru hızlı adımlarla ilerliyor; öteki de onun geldiği yöne benzer şekilde gidiyordu. Ne garip değil mi?

Bir kadın eve yetişmek için koşturuyor, bir adam işe yetişmek için koşar adımlarla ilerliyor, yaşlı teyze ise durduğu yerden pek de uzaklaşmışa benzemiyordu. Herkes kendi hayat akışı içinde yaşam galesiyle koşturuyordu.

Muhterem düşündü: "Herkes başka bir yöne doğru koşuyor ama kimse tam olarak nereye gittiğinin farkında değil." Muhterem gözünde aşağıda olup bitenler şunlardan ibaretti: "Kalabalık, sesler, hızlı adımlar, telaşlı nefesler..." Herkes bir yere yetişme derdindeydi.

Muhterem: "İnsanlar sürekli bir yerlere yetişmek zorundalar, oysa yetişme zorunluluğu olmadan da yaşanabilir hayat. Her zaman ve her koşulda yetişmek mecburi değildir."

Gün biterken pazar yerinin sabahki ihtişamından eser kalmamıştı. Tezgâhlar renklerini ve canlılıklarını kaybetmişti. Ürünlerinin çoğunu satan, mutlulukla karışık yorgunlukları da yüzlerinden okunan pazarcılar tezgâhlarını toparlamaya koyulmuşlardı.

Gökyüzünün rengi kızıla çalan bir haldeyken, Muhterem son bir kez pazar yerine göz gezdirdi ve yine iç geçirdi.

Dünya yerinde hep bir telaş,
Bir yere biri gelir biri gider.
Herkes başka şeylerin derdinde...
Kimi ekmek, kimi huzur, kimi...
Bunca telaşın içinde kim durup ta kendine,
Bu gidiş nereye diye soruyor!?
Kanatları olan yalnızca biz değiliz.
İnsanların da kanatları var. Her ne kadar görünmese de.
Ancak insanlar telaşa kapılıp, kendi kanat çırpışlarını duymuyorlar.

Muhterem kanatlarını çırpa çırpa gökyüzüne yükseldi. Pazar yeri dağıldı ve insanlar başka telaşların peşinde koşmak için dağıldılar. En azından pazar yeri telaşı yeniden kuruluna dek bitmişti.

Muhteremin tüm bu olup bitenleri uzun uzun anlatmıştı evet ama pazar yerine gelenlerden hangisi kendisine dönüp bakmaktaydı?

Dünya yerinin de bir pazar yerini andırmasından, akşam olup pazarın dağılması gibi dünyanın da bir gün dağılacağından; tıpkı mahşer yeri gibi bir anda toplanıp sonra farklı hesaplara doğru yola çıkacağından hangimizin haberi vardı ki.
Ve Muhterem, semanın genişliğinde, kanat çırparak gözden kaybolup gitmişti.

Melike Halo

2002 yılında Osmaniye’de doğup büyüdü. Lise yıllarında, kıymet verdiği bir hocasının tavsiyesi üzerine İlahiyat okumaya karar verdi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesine yerleşti. Hâlihazırda 4. sınıf öğrencisi olarak öğrenimine devam etmektedir.

EVRENSEL MANİFESTO

Elimizde dünyanın en basit, en zarif, en kolay, huzur verici reçetesi var: “Zorlaştırmayınız, kolaylaştırınız; müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.” İnsanlığı kurtaracak evrensel bir manifesto. Sanki bu emir hiç verilmemiş gibi hayatı birbirine zehir eden, işleri yokuşa süren, nefes aldirmamak için yarışan, sadist bir topluma dönüştük. Şimdi yavaşça kafanızı çevirip etrafınıza bakın! Neresi kolay, hangi işimiz sıkıntısız akıp gidiyor? Dinden siyasete, evlilikten ticarete kadar her yeri bölüm sonu canavarına çeviren bizler değil miyiz?

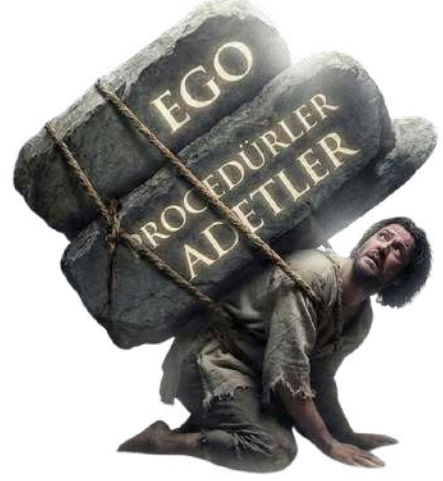
Önce çuvaldızı kendimize batıralım. “Müjdeleyiniz” diyen bir Peygamberin ümmeti olarak, kürsülerden sadece öfke, kin, yasak, ceza, cehennem kusuyoruz. Toplumun önüne öyle sarp yokuşlar, öyle aşılmaz duvarlar örüyoruz ki akın akın bu din yaşanmaz deyip kaçıyorlar. Siz dini sevdirmeyi bırakıp, korku ticaretine başladık. İslam’ın ferahlatıcı nefesini, gönüllere dokunan sedasını; kendi dar kafalı, materyalist yorumlarımızla boğduk. İnsanlara cennetin kapısını göstermek yerine, cehennem çukurunun her karesini ezberlettik. Biz zorlaştırdık...

Gelelim toplumsal hastalığımızı. İki genç aşkla birbirine bağlanıyor, yuva kuracak ki haramdan korunacak.

Biz ne diyoruz? 200 gram altın takmazsan olmaz, düğün şu salonda olacak, mobilyalar İtalyan olacak, oklava takımı eksik, bohça zayıf... Allah aşkına biz ne yapıyoruz? Yuva mı kuruyoruz, yoksa ticaret anlaşması mı imzalıyoruz? Daha evlilik saadetine erişmeyen gençlerin sırtına deve yüküyle borç bırakıp, huzurlarını kaçıracak mı kolaylaştırıyoruz? Elalemin sözlerini dinlemekten, kolaylaştırın emrini duymaz olduk. Helale giden yollara diken döşediğimiz yetmezmiş gibi, zinaya giden yolları otoban yaptık. Bu vebal, hepimizin boynundadır!

Bir de hiç bitmeyen devlet işlerimiz var. Bugün git yarın gel diyen, bir imzayı lütfet sayan, toplumun hizmetkarı olduklarını unutup, kendilerini efendi sanan bir zihniyetle karşı karşıyayız. Hani kolaylaştırıyorduk? Kendi egomuza yenik düşerek, Peygamberin emrine karşı direndiğimiz farkında mıyız?

Ya siyaset? Toplumun girmek, kutuplaştırmak, bizden olmayana ötekileştirmek... Birlik olmak varken, her gün zehirli ifadeler kullanılıyor. Oysa siyasetin amacı, vatandaşa hizmet, onlara daha iyi bir hayat sunmak değil midir? Önce hayatı zorlaştırıp, sonra kurtarıcı rolüne bürünüyoruz utanmadan, sıkılmadan.

Ve sen... Karşımdaki kişi sana sesleniyorum! Kendine bile merhametin yok senin. Affetmek varken kını seçiyor, kalbini yoruyorsun. Boş ver deyip geçmek varken, kafanda kurup kendi dünyanı zindana çeviriyorsun. Mutlu olmak çok basit değil mi aslında? Dünyanın bütün telaşını bir kenara bıraktıran, buğusunda yalnızlığını eriten, içinizi ısıtan demli bir çay, yargılamadan dinleyen, düştüğünüzde kalk diyen değil elini uzatan, gölgesinde soluklandığınız vefalı bir dost, şu gürültülü asırdan kaçıp sığındığınız, kelimelerin sessiz ülkesinde kendinizi bulduğunuz, ruhunuzu onaran derin bir kitap, kimseye açamadığınız derdiniz sahibine ulaştıran, yerle gök arasındaki o gizli merdiven, arşa yükselen samimi bir dua... Ama sen mutluluğu öyle zor şartlara, pahalı etiketlere, ulaşılamaz hedeflere bağladın ki kendi hayatını kendine zehir ettin.

Biz "Kolaylaştırınız" emrini, gevşeklik sandık, yapmadık. Sonuç ortada. Adeta pimi çekilmiş bir bomba gibi sokaklarda dolaşan, göz göze gelmeye bile korktuğumuz, dokunsan patlayacak kadar gergin ve agresif, lüks vitrinlerin, pahalı kıyafetlerin ve sosyal medyadaki sahte kahkahaların ardına gizlediği derin bir huzursuzlukla boğuşan, ruhu antidepressanlara teslim olmuş mutsuz, kırmızı ışıkta bir saniye beklemeye,

market sırasında bir kişi geride durmaya, hatta kendinden farklı düşünen birinin sesini duymaya bile mecali kalmamış, sabır kelimesini lügatinden söküp atmış tahammülsüz ve en acısı başkasının ışığı sönünce kendi karanlığının aydınlanacağını zanneden, dost bildiği yükselmenin diye paçasından asılan, hasetle beslenen, selam verdiği adamın arkasından hançer bileyleyen ve kendi kardeşinin kuyusunu kazmaktan zevk alan bir cinnet toplumu...

Yarın mahşer gününde Allah sana sorarsa: Benim kulumun işini neden zorlaştırdın? Ben ona nefes aldırardım, sen neden boğazını sıktın? diye... O prosedürleriniz, o adetleriniz, o egolarınız sizi kurtarabilecek mi?

Gelin, şu hayatı birbirimize zehir etmeyi bırakalım. Gülümsemek, hallederiz demek, yükü hafifletmek bu kadar zor olmamalı. Unutmayın dünyada başkasının işini zorlaştıranın, ahirette hesabı kolay olmaz...

Emin Şekerci

2003 yılında Ankara'da doğdu. İnsanlığa nasıl yardım edebilirim düşüncesi ile sosyal medyada kurduğu "Bir El Uzat" platformunda, ihtiyaç sahibi aileler ile oksüz/yetim çocuklara destek faaliyetlerini organize etti (2019). Geçtiğimiz yıl sosyal girişimi Business ekibinde görev aldı (2020). Eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde devam eden Şekerci, gençler üzerinde daha fazla çalışma yapabilmek adına Exalem topluluğunu oluşturmuş (2021) ve çalışmalarına devam etmektedir...

CİN GİBİ OLUN

Annem bana bu sözü hep söylerdi: "Cin gibi ol kızım, kandırmasınlar seni..." Bazen de "Ya bir işi de çabucak yap, cin gibi ol," der ya da "Yine mi kandırıldın? Bize şöyle cin gibi bir çocuk denk gelmedi," diye hayıflanırdı.

Bu ve benzeri sözleri çok duydum ve hep dalga geçtim. "Anne ya! Cin gibi olup insanları mı kandırayım?" derdim. Bu söz, bana yıllarca ciddiye alınmayacak bir laf gibi geldi. Ta ki cinlerle eşdeğer konumda olan şeytanın özelliklerini, yani "inatçılığını ve vazgeçmeyişi" idrak edinceye kadar...

Bu sözün derinliğini size bir örnek üzerinden anlatmak isterim:

Ahmet, akşam yatmadan önce sabah namazına kalkabilmek için alarm kurmak ister. O sırada şeytan usulca yanına yaklaşır ve "Ne gerek var sabah namazını kılmaya? Hem yarın pazar, istediğin kadar yat. Şimdi sabah namazına kalkarsan uykun bölünür," diyerek vesvese verir. Ahmet şeytanın bu dediğine kanmadan alarmı kurar ve erkenden yatar. Sabah vakti gelince alarm çalar ve Ahmet uyanmak ister.

Bu arada şeytan yine yanına yaklaşarak, "Beş dakika daha yat, daha çok vakit var," der. Ahmet şeytanın bu söylediğini çok mantıklı bulur ama "Ya uyanamazsam?" diye düşünerek kalkar ve abdest almak için lavaboya yönelir. Suyu dokunduğunda su buz gibidir. Şeytan hemen fırsatı değerlendirir: "Bak su da buz gibi! Git yat sıcak yatağına, ne işin var? Yarın kılırsın," diye tutturur.

Ancak Ahmet, şeytanın bu vesvesesine şöyle karşılık verir: "Ben namazı 'yarın' diye erteleye erteleye kılmazsam ve yarın kıyamette yanarsam o zaman halim ne olur? Cehennemde yerim sıcak olur ama rahatım olmaz. En iyisi ben abdestimi alıp namazımı kılayım."

Daha sonra Ahmet seccadenin başına geçer, besmele çekip namaza başlar. Namazı kılarken şeytan bu sefer onu başka bir şekilde rahatsız eder. Aklını karıştırmak için yarınki dersi hatırlatır, akşam yapacağı maçı hatırlatır; türlü türlü olaylar ile Ahmet'in aklını meşgul eder. Ahmet yine de namazı huşu içinde kılmak için Eûzü Besmele çekerek şeytanı yanından defeder.

Ayşe Gül Kamalak

2002 yılında Osmaniye’de doğan Kamalak, aslen Kahramanmaraşlıdır. 2019 yılında başlayarak şiir ve deneme türünde eserler kaleme almaktadır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde eğitimine devam etmektedir.

Bu örnek bize; şeytanın davasından, yani bize yaptırmamak istediği bir sevaptan veya yaptırmak istediği bir günahattan asla vazgeçmediğini gösteriyor. Biz de şeytan gibi, yani "cin gibi" olup davamızdan vazgeçmemeliyiz. Bir sevap işlemek veya bir günahattan kaçınmak için elimizden geleni yapmalıyız.

Ben bu sözün aslını 22 yaşımda anladım. Ve o günden itibaren "cin gibi" oldum ama cinin (şeytanın) dediğine uymadım.

KAŞ YAPAYIM DERKEN GÖZ ÇIKARMAK

Bu yazı “dini nikah nedir” i anlatan değil, nikah kelimesinin arkasına saklanarak işlenen büyük bir adaletsizliğin ve dini nikahı istismar eden zihniyeti sorgulamak için kaleme alınmıştır.

Dini nikah; Allah rızasını gözeterek tüm sorumlulukları cesurca yerine getirmek mi yoksa korkakça yasak ilişkilere dini bir kılıf uydurmak mı? Özellikle üniversiteli gençlerin, kız arkadaşıyla veya erkek arkadaşıyla birlikte yaşamak için ya da daha rahat bir ilişki yaşamak için dini nikaha başvurduklarını görmekteyiz. Ailenin haberi olmadan, rızası olmadan yapılan bir nikahtan bahsediyoruz. Amaç sadece üniversite hayatını kendilerine göre meşru yaşamak. Nikahın oluşum şartlarında hiçbirini barındırmayan bir nikah nasıl olabilir? İnsan sevdiğine karşı sorumluluk almaktan korkar mı ? Değil kadının hakkını vermek, mehir konuşmak, sevdiğinin ailesinin karşısına çıkmaktan korkan bir zihniyetten bahsediyoruz.

Maalesef günümüzde birçok genç için nikah; düğün salonlarında ilan edilerek değil, evlerin salonlarında, kapalı kapıların ardında kıyılıyor . Günümüz fıkıh hocaları bu istismardan dolayı olacak ki “resmi nikah dini nikahın yerine geçmektedir” fetvasını veriyor. Çünkü nikahta asolan İLAN edilmesidir. Nitekim Peygamber Efendimiz(s.a.v.)“Nikahı ilan ediniz” buyurarak gizliliğin nikahın ruhuna aykırı olduğunu vurgulamaktadır. Fakat günümüz gençleri romantik bir heyecanla yaşamış olduğu helal olmayan hayat yaşantısını meşrulaştırmaya çalışıyor. Bunu da ya bir arkadaşı ya da hiç tanımadığı birine, rica veya üç beş kuruş vererek güya kendilerine şahit tutuyorlar.

Sonra da sokakta, orda veya burda sözde kendini hoca zanneden birkaç kendini bilmez kapısını çalarlar, onlarda dünden meraklı zaten, kendilerince iyi bir şeye vesile olduklarını sanır ve bunu dini bir itibar olarak görüp bunun vebalinin ne olacağını hiç düşünmeden gençlerin nikahını oracıkta kıyiverir. Güya insan düşünen varlık...

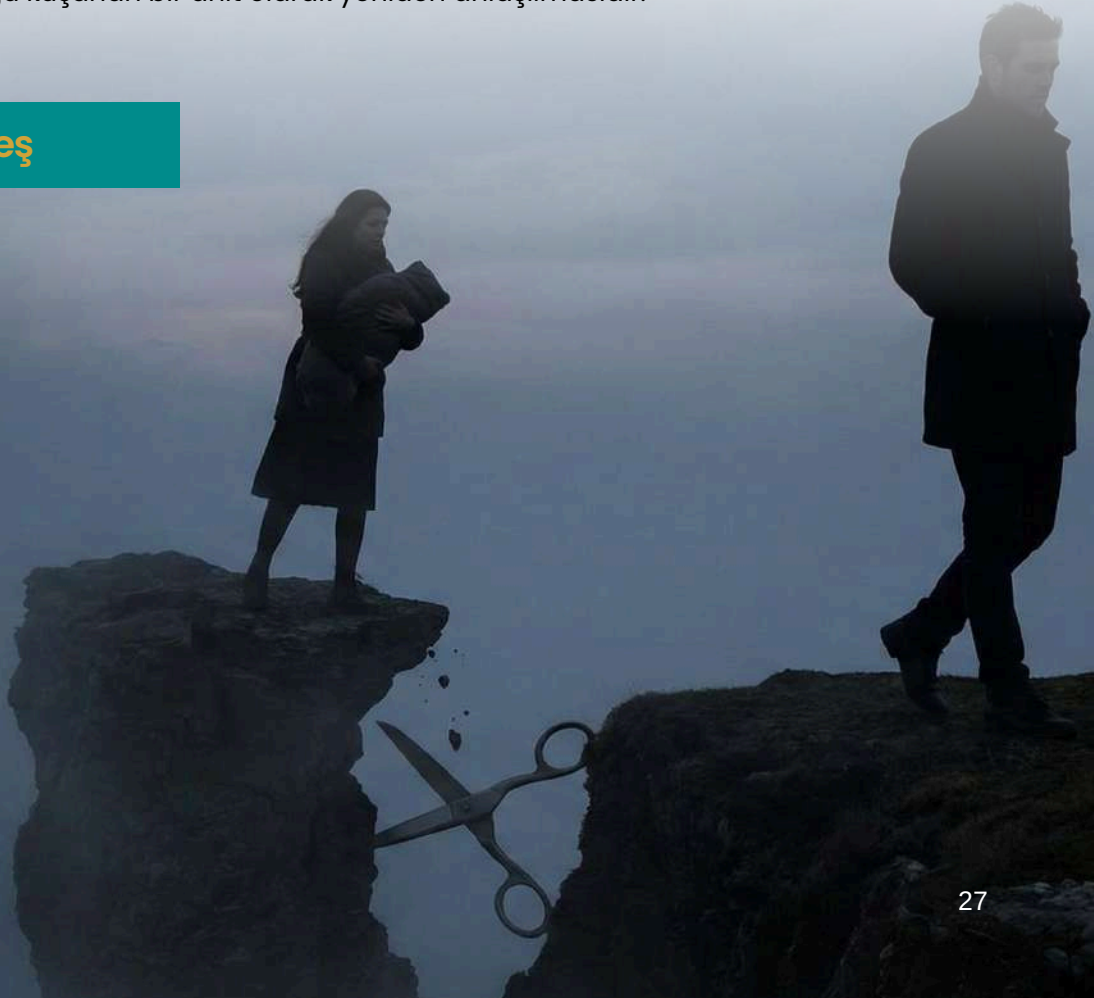
Ya bu gençler dini nikahı sadece üç defa söylenen "kabul ettim" cümlesinden mi ibaret sanıyorlar. Beni en çok öfkeliendiren nokta ise "sözde" dini nikahın bir kadın tarafından talep edilmesi. Halbuki o hiçe saydığı, yerle bir ettiği nikah kavramının altında onun için ne hikmetler vardı; öncelikle nikah kadının güvencesidir

Hem maddi(mehir) hem manevi olarak. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de evliliği; şehveti meşrulaştıran bir araç değil, emanet ve mesuliyet olarak tanımlamıştır. Bir kadının hukukunu çiğneyen, duygularını hiçe sayan, nafakasını ve güvenini sağlayamayan bir erkeğin yaptığı şey ne nikâhtır ne de sünnettir. Olsa olsa dinin istismar edilmesidir. Ufacık bir sıkıntıda hiçbir sorumluluk alınmadan çıkılan bu serüvende yine hiçbir sorumluluğun altına girmeden sadece üç defa "boş ol" demek yeterli..

Peki bu durumda kadın ne olacak? Kadının mağduriyetini kim karşılayacak? Kimse...

Allah'ın adıyla başlatılan hiçbir iş, kul hakkıyla kirletilemez. Bu yüzden; mehir, şahit ve alaniyet nikahın süsü değil, adalet mekanizmasıdır. Temennimiz; nikahın arzu ve hevesleri meşrulaştıran bir söz değil, sorumluluğu kuşanan bir ahit olarak yeniden anlaşılmasıdır.

Fatma Ateş

TOPLUMSAL KRİZLER ÇAĞINDA İLAHIYATIN KONUMLANIŞI ÜZERİNE BİR ELEŞTİRİ

Canım ülkem Türkiye’de, son yıllarda hepimizin şahit olduğu birçok problem yaşandı ve bu problemler ne yazık ki nihayete ermiş değil. Ülkemizi derinden sarsan depremlerden, başta kadınlar olmak üzere işlenen cinayetlere, ekonomik darboğazdan, toplumsal dokunun zedelenmesine ve aile yapısının yavaş yavaş güç kaybetmesine kadar pek çok sorunla yüzleşiyoruz. Toplumun bedensel yorgunluğunun yanı sıra manevi omurgasında hissettiği derin bitkinlik, insan hayatının değerinin sorgulanır hale gelmesi, suç oranlarındaki artış ve gençlerin evlilik yolunda karşılaştıkları maddi-manevi engeller, hepimizin malumu olan acı gerçeklerdir. Gençlerin bunca yıl emek verip hâlâ gelecek kaygısı taşıması, birçoğunun umutsuzluğa kapılması, borç yükü altında ezilmesi ve büyüklerimizden beklenen rehberliğin yerini ne yazık ki ağır sorumlulukların alması düşündürücüdür. Bir kriz anında dayanışma ruhu beklenirken, fırsatçılık peşinde koşan vicdan yoksunu tutumların artması ve insanların birbirine olan güvenini yitirmesi de cabası... İşte bu ve bunun gibi daha saymadığım birçok sorun toplumun üzerine kara bir bulut gibi çökmüşken, toplumda önemli bir misyona sahip ilahiyat camiasında bu konular hakkında, beklenen gür sadanın aksine derin bir sükûnet göze çarpmaktadır. Soruyorum: Bir ilahiyatçının, toplumun ciğeri yanarken bu yangına müdahale etmesi, en azından karınca misali su taşıma gayretinde olması gerekmez mi?

Toplumsal gerçeklikler bu denli ağırırken, neden bizler enerjimizi hâlâ ağırlıklı olarak “abdesti bozan haller”, “oruca bozan haller” ya da “namaz, zekat, oruç” gibi konular üzerinde duruyoruz? Elbette fikhin hiçbir meselesini değersiz görmüyorum, namaz kılmak , oruç tutmak çok kıymetlidir ama öncelikle sağlam bir ahlak inşa etmek gerekmez mi? Ve bir toplumun geleceğinin de en az bu meseleler kadar hayati olduğu da akıldan çıkarılmamalıdır. Özellikle ecdadımızın bizlere büyük bedellerle emanet ettiği bu toprakları, bizler de gelecek nesillere nasıl devredeceğimizin muhasebesini yapmalıyız. Haksızlık karşısında susmamayı şiar edinmiş bir gelenekten gelirken, sesimiz neden bu kadar cılız çıkıyor?

Kürsülerde sadece ilmihal bilgilerinden bahsetmekle vazifemizi tam manasıyla ifa etmiş oluyor muyuz? Vicdanımız bu konuda gerçekten mutmain mi? Tekrar soruyorum: Evimiz yanıyorken perdenin rengini tartışmak öncelik sıralamasında ne kadar doğrudur?

Bugün sorulması gereken asıl soru şudur: İlahiyat, bugün toplumun kanayan yarasına ne kadar merhem olabiliyor? Ülkemizin içinden geçtiği bu zorlu süreçlerde sessiz kalmak veya bu sorunlara kafa yormamak ve hatta görmezden gelmek, kanaatimce büyük bir vebaldir. Yıkılmış binaların yerine yenileri elbet yapılır. Ekonomik dalgalanmalar da bir şekilde aşılır.

Ancak zedelenen ruhları ve enkaz altında kalan umutları ayağa kaldıracak olan şey sadece ekonomi veya siyaset değildir. Toplum burada sahici bir manevi desteğe ihtiyaç duyar. İşte o manevi harç: Moral, anlam, güven, sevgi ve merhamette saklıdır.

Biz ilahiyatçılar da bu harcı karmakla mükellef birer gönül işçisiyiz. Vakit, teorik tartışmaların güvenli limanından çıkıp, akademik birikimi toplumun yarasına deva olacak şekilde sahaya yansıtma vaktidir. Çünkü bugün kuracağımız sahici ve samimi bir cümle, belki de uçurumun eşliğindeki bir gencin, dağılmak üzere olan bir yuvanın veya umudunu yitirmiş bir insanın yarınını kurtaracaktır. İlahiyatın asıl sınavı sadece kâğıt üzerinde değil, bizzat hayatın ve insanın içindedir.

Arif Yılmaz

Arif Yılmaz, 2002 yılında İstanbul'da doğdu. Aslen Kayserilidir. Lisede, bazı kitaplar okuyarak ve o zamanlarda şiir denemeleri yaparak bu yola ilk adım attı. İlkokul, ortaokul ve liseyi Kayseri'de tamamladıktan sonra, eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde devam eden Yılmaz, bu süreç içerisinde, Youtube'da kanal oluşturup video içeriği üretmeye başladı. Bunun yanında kısa film, şiir, yazı denemeleri, tasarım, tiyatro ve müzik gibi alanlarda da kendini geliştirmek için adımlar attı.

KADIN "İMAMLAR" = İMAME

Size kıyametten bir senaryo sunmayacağım. Size kendi ellerinizle ördüğünüz hazin sonunuzu anlatacağım.

Zamanı biraz ileri saralım, çok değil belki 20, belki 30 yıl sonra bir Cuma günü... Şehrin en görkemli, en şatafatlı, mermerleri inci gibi parıldaayan camisinin avlusundayız. O camiye yaptırmakla övünen, gururla adını yazdırdığı tabelanın önünde bekleyen zengin iş adamları ön safta. Kravatlar düzgün, takkeler cepte... Ezan okunuyor, herkes sakın adımlarla içeri giriyor. Ama bir gariplik var. Dakikalar geçiyor, müezzin hazırlanıyor ama minbere yürüyen kimse sola dönüyor. "Hoca Nerede?" Yıllardır acı gerçek, bir balyoz gibi iniyor kıldırarak ilme sahip, Kuran'ı usulünce erkek yok!

iç ezanı okuyor, cemaat yok. Başlar önce sağa, sonra kendi elleriyle hazırladıkları kalabalığın tepesine. Namazı okuyabilen, fıkhı bilen tek bir

Peki ya o esnada, asırların mirasını

omuzlaması beklenen erkekler nerede?

Onlar hakikatin gür sesi yerine, siyasetin izbe koridorlarında fısıltıların şehvetine kapılmış haldeler. Parti binalarının sigara dumanıyla boğulmuş o kasvetli odalarında dava değil, ikbal pazarlığı yapıyor, bardaklarındaki soğumuş çaylarda kendi suretlerini değil, kapacakları makamın hayalini izliyorlar.

Onlar rızkı veren Allah'a tevekkül etmek yerine, kulların imzasını ilah edinmişçesine ihale kapılarında nöbet tutuyor, ruhlarını mühürlü kağıtlara, vicdanlarını ise beton mikserlerine harç diye karıp döküyorlar.

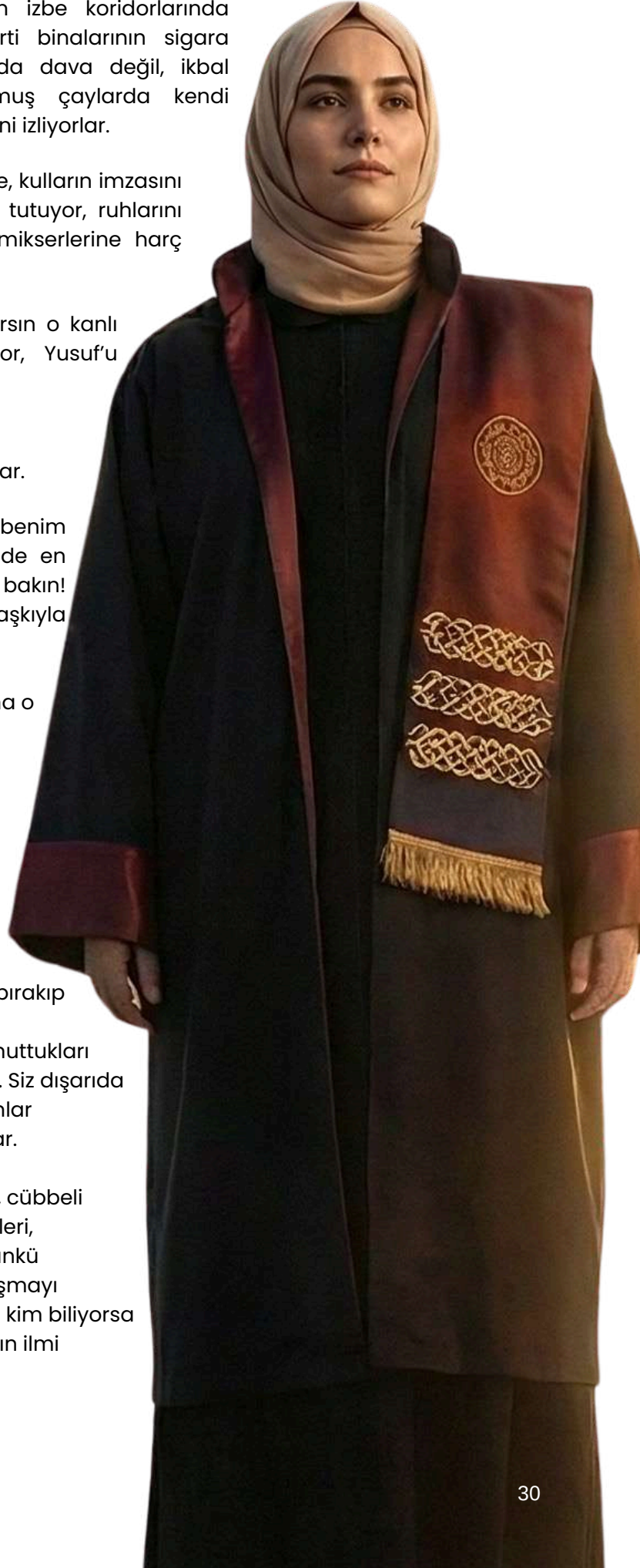
Onlar kardeşlik hukukunu bir kenara itip, hırsın o kanlı dişlileri arasında dost bildiklerini öğütüyor, Yusuf'u kuyudan çıkarmak için değil, Yusuf'u kuyuya atıp gömleğini kanla boyamak, sonra da o kuyunun başında timsah gözyaşlarıyla güç devşirmek için birbirlerinin boğazına sarılıyorlar.

Bu sahne size korkunç mu geliyor? Yoksa benim gibi bir delinin rüyaları mı sadece? O halde en yakınınızdaki İlahiyat Fakültesine, medreseye bakın! Göreceğiniz manzara şudur; sıralar, ilim aşkıyla yanan, Allah ne diyor? derdini omuzlayan yüzlerce genç kızla dolu. Erkekler, dini bir etiket olarak ceketlerinin yakasına takıyor ama o dinin ilmini, yükünü, zahmetini taşımaya tenezzül etmiyorlar.

Hızla yaklaşıyoruz, dini kadın işi bir eğlence gören zihniyetin iflasına...

Yıllarca kız kısmı evinde otursun, çok okumasın diyen o kibirli erkek aklı, bugün kendi kazdığı kuyuya düşüyor. Dini eğitimini, Kuran kurslarını, manevi meclisleri kadınlara bırakıp kaçtılar. Onlara göre hanım evde Yasin okur, kendileri de sözde dünyayı kurtarırlar. Ama unuttukları önemli bir şey var. Bilgi, güçtür. İlim, otoritedir. Siz dışarıda paranın ve makamın peşinde koşarken, kadınlar içeride İslam'ın entelektüel mirasını devraldılar.

Bugün "Dini Lider" dediğimizde aklınıza sarıklı, cübbeli erkekler geliyor olabilir ama yarın, fetva eminleri, müftüler, müfessirler kadınlardan çıkacak. Çünkü erkekler o kitapları okumayı, ilmin peşinde koşmayı bıraktı. Bir toplumda hukuku, ahlakı, dini en iyi kim biliyorsa son sözü o söyler. Erkeklerin cehaleti, kadınların ilmi karşısında diz çökmeye mahkumdur.

Bu satırları okuyan ve omuzlarında görünmez bir yük hisseden hanım kardeşlerim, başınızı dik tutun. Bu tablo, erkeklerin utancı, sizlerin onur madalyanız. Sizler erkeklerin sırtını döndüğü cephenin yeni sahipleri, muhafızlarısınız. Hz. Aişe validemizin, erkek sahabelere ders verdiği o günler, çarpıcı bir değişimle geri dönüyor...

Yarın, erkekler manevi bir buhrana düştüğünde, çocukları karşısına dikilip "Baba bana Allah'ı anlat, Allah nerede? Hakikat denilen şey nedir?" diye sorduğunda, o babaların verecek cevabı olmayacak. Ve çaresizce parmaklar, dönemin "İmame" sıfatıyla anılan alimlerini işaret edecek. Derin bir hüznle "Biz unuttuk, onlar korudu" diyecekler.

Anlattıklarım sizlere ütöpik bir hikaye gibi gelse de şunları unutmamalıyım, bugün minberde okunan hutbeyi yazan, o hutbenin kaynağını araştıran, o metnin felsefesini kuran zihin çoğunlukla kadın zihnidir. Bu bağlamda günümüzdeki akademik çalışmalarda kadının rolü ele alındığında görmekteyiz ki erkekler sadece hoparlör, kadınlar ise sesin kendisi olma yolunda hızla ilerliyor.

Bu gidişatın sonunda, camilerde namaz kıldırarak erkek bulamayan toplum, mecbur kalarak yüzünü kadın alimlere dönecek. Manevi liderlik fiilen ve resmen kadınların eline geçecek ve o gün erkekler, arka saflarda, kendi elleriyle yarattıkları bucehalet imparatorluğunun enkazı altında, kadınların ilmine tabi olarak dinini yaşamaya çalışacak.

Korkun! Dinin elden gitmesinden değil, dinin, onu hak etmeyen, onu öğrenmeye tenezzül etmeyen, onu sadece kullanan ellerinizden kayıp gitmesinden korkun. Mirasyediler gibi tükettiğiniz o manevi sermayeyi, kadınlar tırnaklarıyla kazıyarak biriktiriyor.

Siz dünyayı parsellemekle meşgulken, kadınlar hakikatin tapusunu alarak, dinin muhafızı da, taşıyıcısı da, lideri de olma yolunda hızla ilerliyor.

Emin Şekerci

2003 yılında Ankara'da doğdu. İnsaniğe nasıl yardım edilebilirim düşüncesi ile sosyal medyada kurduğu "Bir El Uzat" platformunda, ihtiyaç sahibi aileler ile oksüz/yetim çocuklara destek faaliyetlerini organize etti (2019). Güçlü lilyik sosyal girişimi Business ekibinde görev aldı (2020). Eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde devam eden Şekerci, gençler üzerinde daha fazla çalışma yapabilmek adına Exaleem topluluğunu oluşturmuş (2021) ve çalışmalarına devam etmektedir...

BİR TUTUM OLARAK BOYKOT

Son zamanlarda boykot kavramını sıkça duyuyoruz. Çoğu zaman boykot, sadece bazı ürünleri satın almamak olarak anlaşılıyor. Oysa boykot bundan daha geniş bir anlam taşır. Gerçek boykot, vazgeçilen ürünlerin yerine nitelikli ve yerli alternatifler koyabilmeyi de gerektirir. Bir ürünü almamak tek başına yeterli değildir. Eğer onun yerine benzer kalitede bir seçenek sunulamıyorsa, bu tutum uzun süre devam edemez.

Bu yüzden boykot, sadece market raflarında değil; fabrikalarda, atölyelerde ve üretim alanlarında başlar. Üretemeyen bir toplumun boykotu kalıcı olmaz. Yerli üretim söz konusu olduğunda ise önemli bir sorumluluk ortaya çıkar. "Bizim ürünümüz" diyerek kaliteyi düşürmek ya da fiyatları artırmak, boykotu güçlendirmez. Aksine, insanları bu çabadan uzaklaştırır. Yerli üretim; dürüstlük, kalite ve adaletle birlikte yürütülmelidir.

Boykot meselesi yalnızca tek bir coğrafyayla sınırlı düşünülmemelidir. Filistin'de yaşanan zulme karşı duyarlılık gösterilirken, Doğu Türkistan'daki insan hakları ihlallerinin görmezden gelinmesi ciddi bir çelişkidir. Zulme karşı duruş, seçici değil; tutarlı olmalıdır.

Çünkü zulmün milliyeti, dili ya da dini olmaz. Bugün birçok insan bazı Batılı markaları boykot ederken, Çin menşeli ve Doğu Türkistan'daki zulümle ilişkilendirilen markaları sorgulamamaktadır. Oysa vicdan, bu ayrımı kabul etmez. Nerede bir haksızlık varsa, tavır orada olmalıdır.

Boykot, anlık bir öfkenin sonucu değil; bilinçli bir duruşun ifadesidir. Aynı zamanda insanın kendisiyle de yüzleşmesini gerektirir. Ne üretiyoruz? Ne kadar kaliteli üretiyoruz? İnsanlara gerçek bir alternatif sunabiliyor muyuz? Bu sorular sorulmadan yapılan boykotlar, kısa süreli tepkiler olarak kalır. Sonuç olarak boykot, sadece tüketimle ilgili bir tercih değil; ahlaki, ekonomik ve vicdani bir sorumluluktur. Kalıcı ve etkili olabilmesi için bilinç, tutarlılık ve üretimle desteklenmesi gerekir.

İbrahim Balık

İbrahim Balık, 2002 yılında Diyarbakır'da doğmuştur. Eğitim hayatına Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde devam etmektedir. Toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket eden Balık, ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla 2021 yılında KYK Komşum Projesi'nde gönüllü olarak çeşitli faaliyetlerde bulunmuştur.

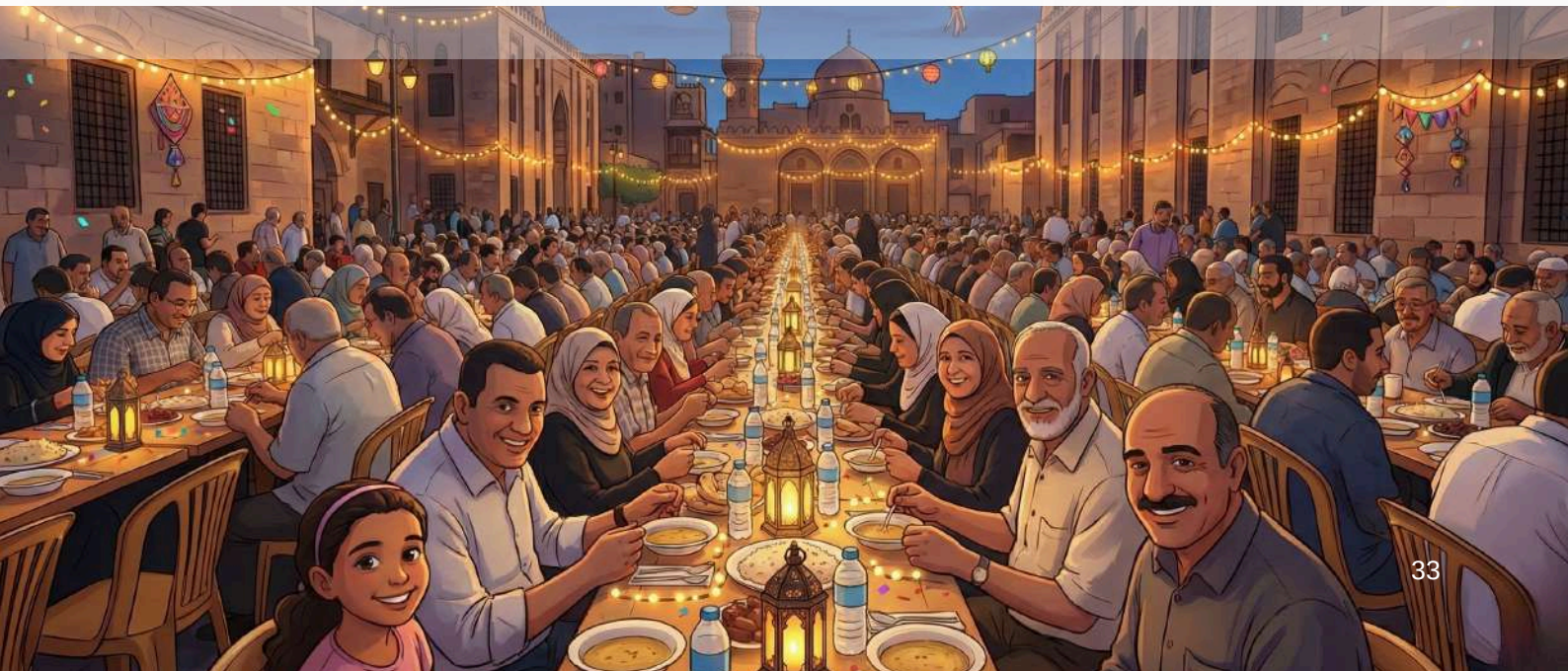

RAMAZAN

Ramazan; heyecanıyla, merakıyla ve değişimiyle girer hayatımıza. Hayat düzenimizi, telaşımızı, rutinlerimizi, zihin meşguliyetlerimizi değiştirerek gelir. Yılda sadece bir ay kadar kısa bir süre olmasından mı yoksa ruhen ve bedenen oluşturduğu etkilerinden mi bilinmez ama oruç hep sevinçle ve heyecanla kucaklanarak karşılanır. Belki de bin aydan daha hayırlı olan Kadir Gecesi'nin bu ayda gizli olduğu hissi düşmüştür yüreklere. O mübarek ayın içinde, o hayırlı geceyi elinde mumla arar bir Müslüman. Böylece bir ay yanmaktadır o mum ve on bir ay aydınlatmaya yeter yürekleri.

Herkesin aynı amaç doğrultusunda, aynı saat ve düzene ayak uydurduğu bu ay, bütün Müslümanlara aile sıcaklığını ve birlikteliğini hissettirir. Müslümanlığı hatırlatır ve diriltir. Ramazan bir öze dönüş hikâyesidir aslında: uyanış, farkına varma ve ardından gelen anlayış. Verilen fitreler, sadakalar, zekâtlar hem sosyal hem de ekonomik yönüyle tamamlar Ramazan'ı. Çünkü Ramazan, sadece Müslümanın kendi ruh ve beden onarımını yapmakla kalmaz, çevresini de aydınlatır. Tek başına yapılan bir ibadet gibi görülse de tüm Müslümanların dahil olduğu, eşitliği hatırlatan, birlikle anlam kazanan bir ibadettir. Münzevi hayatlar durur; samimiyet ve ihlâs çoktan yerini almıştır gönüllerde.

O ilk sahurda yediğimiz zeytin, dünkü kahvaltıda yediğimiz zeytine benzemez. İftarda içtiğimiz ilk su farklıdır, şifalıdır; görevini yerine getirmenin gururunu yaşamaktadır. Davulcuların, ehli hizmet bilincine eşlik eden o tokmak sesleri ve ardından mahallenin evlerinde yanan ışıklar, yüreğe bir pamuk dokunuşu hissi verir. Ramazan, ikindi ezanından sonra daha çok hissedilmeye başlanmıştır. Birçok telaş yerini ibadete, duaya bırakmıştır. Girilen pide kuyruklarında kucağa basılmış o sıcak pide, yürek sığacağını yansıtır aslında. Sofrada beklenen ezanın arasına sığdırılmaya çalışılan o kavi dualar, hiçbir duaya benzemez. İftardan sonra camiye koştuğumuz çocukluğumuz, bugünkü oluşturduğu bilinç temellerinden habersizdir. Caminin kalabalığı ve kılınan o uzun teravih namazı, zihne çoktan kazanmış ve özlenmeyi bekliyordur.

Oruç hem ruhu hem bedeni onarır ve tazeler. Ruh, ibadetlerin tesiriyle temizlenmeye, arınmaya başlamıştır. Beden ise dinlenir, kendine döner. Nefis sadece yiyip içmekten mahrum kalmamalıdır. Kendine döndüğünde fark ettiği bütün olumsuz fiilleri de mübarek orucu tutan o bedenden uzak tutmalıdır. Yapmaktan zevk aldığı şeyleri de nefsin bir nebze de olsa körelmesi için dengeye koymalıdır. Artık bazı şeyler değişmiştir.

Herkesin Allah'a yaklaştığı o ayın huzuru, gökyüzüne de tesir etmiştir. Bulutlar, güneş, ay bir başka güzeldir artık. Her şey, herkes Allah'ı zikreder sanki; sana Allah'ı hatırlatır. On bir ayın şükürünü bir ayda tamamlamaya çalışır insan. O şükürün verdiği huzur ve sorumluluğu yerine getirmenin hissettirdiği mutlulukla ibadetlerin de bilinci değişmiştir. Sanki eğildiğimiz rükû, belimizdeki dünyevi ağırlıkları daha sağlam taşır; elimizi kaldırdığımız tekbirde arkamıza aldığımız dünya artık daha önemsizdir; secdede eğilen başımız, Rabb'e yakınlığı kalbe taşımıştır sanki. Kur'an-ı Kerim'in okunan her harfi bir anlam taşımaya başlamıştır zihinde.

Bundandır ki her yıl Ramazan'ı bu yüzden kucaklarım. Bu yüzden gurbette hasretini çektiğimiz ve kavuşunca her şeyin değişeceğini bildiğimiz o gönüldekini beklediğimiz gibi bekleriz. Artık dünya zahir yönüyle eksiktir; ruhta bir açlık söz konusudur. O açlığı giderecek gaybı bulup ruhumuzla bütünleştirdiğimizde tamamlanmaya başlar Ramazan. Gayba açtığımız o pencereyi çiçeklendirmeyi ve zamanında havalandırmayı öğreniriz. İşte bu yüzden ki Ramazan sadece bir ibadet değil; zahirden bâtına süzülen bir tenebbühtür.

Rabia Adeviyye Küçükgenç

2002 yılında Konya'da doğdu. Daha sonra Mersin'e yerleşerek ilkokul, ortaokul ve lise eğitimini Mersin'de tamamladı. Şu anda Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde eğitim görmektedir.

ZAMANA YOLCULUK

Ankara'nın kültürel, tarihî zenginliğini biliyor olsam da oradaki müzelerin insan ruhunda hissettirdiklerini henüz deneyimlememişim.

Ankara seyahatimin başlıca noktası olan Altındağ ilçesi sınırları içerisinde yer alan Rahmi M. Koç müzesinin içimde oluşturduğu kıpırtıyı sizlerle paylaşmasam olmazdı. Sizlerin de bu ruhu tatması için gözlemlerimi kelimelere döküyorum.

Rahmi M. Koç Müzesi, Ankara Kalesi'nin ana kapısı önünde bulunan, Türkiye'nin ilk sanayi kurucusu Rahmi M. Koç 'un kişisel koleksiyonundan ve çeşitli kaynaklardan derlenen yüzlerce yıllık geçmişe ve nostaljik hisse sahip oyuncakları , tarihî ve kültürel mirasları barındırmaktadır.

Müzenin kapısından içeri adımlarımı attığım andan itibaren, zamanın geçmişe sardığını bu müzenin sadece çocuklara mutluluk değil yetişkinlere geçmişe bir yolculuk imkanı sunduğunu farkettim. Burada sergilenen oyuncaklar sadece oyun aracı olmanın yanı sıra zamanla değişen kültürün ve tarihin yansımalarını gözler önüne sunmaktaydı. O kadar farklı çeşitte oyuncakla karşılaştım ki geçmişe gitmemi sağlayan bebek katını tekrar tekrar incelediğimi hatırlıyorum. Özellikle Alman tasarımı olan üç ayrı yüz ifadesine sahi bebek çok eşsiz bir yapıya sahipti . Bir yüzü ağlıyor , bir yüzü gülüyor , bir yüzü şaşkın... Porselen bebek sınıfına ait bu bebek zihnimde güzel bir yer edindi. İlgi çekici yapısı dolayısıyla sıradanlığın dışındaydı . Bu bebek gibi birçok farklı topluma ait bebeklere ev sahipliği yapmış müzenin içinde olmam ve zengin kültürlerin bir aradaki rengarenk görsel şöleni oldukça hoşuma gitti. Toplumların kültürleri her ne kadar farklı olsa da kalpte uyandırdığı tatlı heyecanlar aynıydı.

Müzedede yer alan diğer kültürel bebek çeşitlerinden ve bulunan özel bölümlerden sizleri bilgilendirmek istiyorum. Sizlere anlattığım Alman bebek çeşidi gibi dikkatimi çeken ,18.yy. Napoliten bebekleri ,19. yy. Asya bebekleri ve kuklaları, 20.yy. porselen bebekleri...

Anadolu'nun bez bebeklerini görünce arkadaşlarımla oyuncaklarımızı alıp evimizin önünde oturduğumuz o tatlı ve telaşsız yaz günleri aklıma geldi. Müzenin geri kalan kısmına geldiğimde de tavanda asılı olan hatıra bulutu içinde yer alan uçaklar, hava araçları, mekanik tenek oyuncaklar karşılamıştı. Yine aynı bölümde mekanik , endüstriyel miraslar, çeşitli el aletleri, tornalar, dökümcülük ve matbacılık gibi zanaat ve sanayi dallarına ait makineler ile karşılaştım. Devamında beni masmavi denizin ortasındaymişim gibi hissettiren, denizcilik, farklı dönem ve büyüklükteki gemi modelleri karşılamaktaydı .Bu bölümde ise cam şişe içerisindeki el emeği gemiler, deniz fenerleri, zamanın emektarı olan pusula araçları ve denizcilik tarihine katkı sağlayıp binbir anıları hatırlatan deniz ile ilgili objeler bulunmaktaydı. Gezip dolaşırken çok büyük keyif aldığım bu eşsiz müzeyi ve unutamadığım güzel anılarımı sizlere aktararak Sizlerin de bu müzeyi ziyaret rotanıza eklemenizi tavsiye ediyorum .

Elif Çelebi

Bozkırın kalbinde, Kırşehir'de doğup büyüdüm; toprağın sadeliğini, insanın samimiyetini bu güzel şehirde soludum. Şimdilerde İlahiyat Fakültesi 4. sınıf öğrencisi olarak akademik yolculuğuma devam ederken, içimdeki keşfetme tutkusunu kelimelere döküyorum. Gönlümdede bozkırın dinginliği, heybemde yeni yolların heyecanıyla yazmaya ve anlatmaya devam ediyorum.

HORASANLI YAKUP HAZRETLERİ

Her sene kış aylarında olduğu gibi, Ankara yine grilere bürünmüş, insanı kasvetli havasıyla içine çekiyordu. Ankara'nın Keçiören ilçesinde bulunan, tarihiyle gözleri kamaştıran Bağlum mezarlığının önündeydim. Amacım Seyyid Abdülhakîm-i Arvâsî Hazretlerinin kabrini ziyaret etmektir. İslam alemine nice faydalar sağlamış bu zatların karşısında bulunamamış olmanın üzüntüsüyle her gezdiğim şehirde büyüklerimin kabrini ziyaret etmeye özen göstermişimdir.

Arabadan indim ve yağmur damlaları arasında mezarlığa doğru yürürken baktığım her köşede su birikintileri, çamurdan rengini kaybetmiş kaldırım taşları karşıyordu beni. Seyyid Abdülhakîm-i Arvâsî Hazretlerinin kabri hemen kapının eşiğinde, sol tarafta kapıya yaklaşık 10 metre kadar uzaktaydı. Kabrinin başında hem onun için hem de tüm Müslüman aleminin hayırları için duamı ettim. Mezarlığın içinde etrafı saran, huzurla beni karşılayan yağmur damlalarının sesi eşliğinde adımlarımı ismini bile duymadığım, aynı dönemleri paylaşmadığım ama kardeşim olarak bildiğim diğer kabirlerin karşısına doğru atmaya başladım. Adımlarıma dilimden dökülen Kur'an'ın muhteşem melodisi eşlik ediyor, bu huzur beni anlatılamaz bir şevkin içine sürüklüyordu. Dikkatimi mezar taşlarındaki isimlerden ziyade, gelip geçici olan bu dünya hayatında ne kadar süreyle oyalandıkları çekiyordu. Kimisi yüz yaşını aşmış, kimisi bir yılını dolduramamış ama hepsi hayata gözlerini yummuşlardı. Kimisi derviş kimliğiyle, kimisi çiftçi kimliğiyle, kimisi anne, kimisi baba, kimisi dede, kimisi kardeş kimliğiyle orada sessizce uyuyorlardı. Zamanın kıymeti olmayan bu mekânda kendimde olmadan uzun süre dolaştığımı hatırlatırcasına, rüzgârın şiddetiyle birbirine vuran ağaç dallarının gürültüsü beni kendime getirdi. Gözlerimin önünde ışıltıyla parlayan, tüm dikkatimi üzerine çeken küçük ama bir o kadar da ilgi çekici yeşil kubbenin durduğunu fark ettim. Her yanımda karanlık, karşımda duran yeşil kubbe tüm ışığı kendisine çekiyor gibiydi. Aklımı mezar taşlarının gölgesinden sıyrılan, "Bu kubbenin altında ne var?" düşüncesi kapladı.

Kubbeye yaklaştıkça levhada "Horasanlı Yakup Hazretleri'nin Türbesi" yazdığını fark ettim. İçeriye girdiğimde mezarlığın üzerimde bıraktığı tüm hüznün hali kalkmış, yerini tarif edilemeyecek huzurlu bir havaya bırakmıştı. Sanki bütün dertlerim o kapının eşiğinde kalmış, zihnimi meşgul eden tüm düşünceler beni terk etmiş, benimle birlikte içeriye girememişti. Yıllarca küçük bir kafeste ömrünü tüketmiş, sonunda kafesinin kapısından bir anda fırlayıp kendini özgürlüğe ulaştırmış bir kuşun heyecanı oluşmuştu kalbimde. Büyük zatların kabirlerinde böylesine etkileyici hallerin insanı sardığını, hatta yüz binlerce insanın sadece bu hali yaşamak için kabirden kabire yolculuk ettiğini duyuyordum. Kendimi bu duygu arayışı içerisinde olmadan, belki de hiç kimse tarafından tanınmayan, daha önce hiçbir kitapta okumadığım, sokakta adını duymadığım bir büyüğümün huzurunda buldum. Orada bulunduğum süre boyunca kendimle verdiğim bütün savaşların, cevaplayamadığım bütün soruların, içimdeki endişelerin, üzüntülerin yavaşça vücudumu terk ettiğini hissettim. Sanki karşımda bir kabir değil de beni şefkatle dinleyen bir hocam vardı. Belki bana hiçbir söz söylemiyordu ama ben o muhabbetin huzurunu kendi içimde hissediyordum.

O huzurdan kopmak istemesem de dışarda beni bekleyen arkadaşlarımı hatırlamış olmak, gitme vaktinin geldiğini bana göstermişti. Bilinmezliklerle girdiğim kapıdan, saygıyla, selamla, hürmetle ayrıldım. Yine mezarlığın çamurlaşmış kaldırım taşlarını izleyerek, yaşadığım bu manevi huzurla mezarlıktan ayrıldım.

Tekrar Ankara'ya yolumun düşmesi, aynı duyguları tekrar yaşamak için dualar ediyor, sabırsızlanıyorum. Okurlarımızdan yolu düşen olursa da Horasanlı Yakup Hazretlerini ziyarette bulunmaları, benim de hürmetlerimi iletmelerini istirham ediyorum. Allah'a emanet olun.

Mehmet Turan

Şanlıurfa Harran ilçesinde doğdu. Hayati Harrani Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde okudu. Lise eğitimine devam ettiği sürede Tübitak kimya alanında yanmaz kağıt ve doğal boya üretimi kapsamında çalışmalar yaptı. Şimdi ise Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 4. Sınıf öğrencisi olarak eğitimine devam etmektedir.

Cesaret ve Bilgelik | Nene Hatun

Nene Hatun: "Vatan sevgisi en büyük ilimdir. Cesaret, bilgelikle birleşince kılıçtan keskin olur. Bir anne, gerektiğinde tüm millete rehber olur."

Yorum: İlim sadece sınıflarda değil, vatan savunmasında ve annelik şefkatindedir. Zor zamanlarda parlayan cesaretin, sadece o anı kurtaran bir kandil mi, yoksa bir milletin onurunu kurtaran bir kılavuz mu?

Sevginin Mayası | Hacı Bektaş-ı Veli

Hünkar: "İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır. En büyük düşman, kin ve nefrettir. Sevgiyle yola çık, çünkü ilmin temeli insana hizmettir."

Yorum: Bilgi zihni açar ama yolu sadece sevgi belirler. Kin ve nefretle birleşen ilim, bir silahtır; sevgiyle birleşen ise şifa. Senin bilgin sadece kendi karanlığını dağıtan bir kandil mi, yoksa bir kalbe dokunan kılavuz mu?

Adaletin Rehberliği | Şeyh Edebali

Edebali: "Ey Oğul! İnsanı yaşat ki, devlet yaşasın! Kılıç değil, halkın gönlünü kazanmak en büyük silahtır. İlim, adaletin kılavuzu olmalıdır."

Yorum: Bilginin en yüksek makamı adalettir. İnsana hizmet etmeyen bilgi boştur. Kariyer yolculuğun sadece senin yolunu aydınlatan bir kandil mi, yoksa adaleti tesis eden bir kılavuz mu?

Kibrin Panzehiri | Şems-i Tebrizî

Şems: "İlim, insanı kibirten kurtarmalıdır. Bilgi, seni sana yaklaştırmıyorsa, o sadece bir yüktür. Gerçek yol, aşk ve tevazu ile kalpten geçendir."

Yorum: Unvanlar ve dereceler arasında kaybolurken Şems bizi kendimize çağırıyor. Eğer öğrendiklerin seni başkalarından üstün kılıyorsa, o bir kandil değil, ruhunda bir yüktür. Gerçek kılavuz, seni kibrinden arındırandır.

Akıl ve Kalp Uyumu | İmam Gazali

Gazali: "Akıl, ışığın kandilidir; kalp ise o ışığın kaynağı. Yalnız akıl, kalbi ikna edemez. Gerçek ilim, hem akli hem de kalbi tatmin etmelidir."

Yorum: Mantık bizi hayatta tutar, kalp ise hayata bağlar. Sadece rasyonel verilerle yanan bir kandil ruhu doyurmaz. Bize hem zihni hem ruhu aydınlatan bütüncül bir kılavuz gerek.

Bilginin Kalıcı Gücü | Nizamülmülk

Vezir: "Kılıçla alınan yurtlar, ilimle tutulur. Güç geçicidir, ama yetiştirdiğin adil alimler, devletin yıkılmaz surlarıdır."

Yorum: Fiziksel güç sınırları çizer ama o sınırların içini ilim doldurur. Geleceğin yöneticisi ve alimi olarak sen, geçici başarıların kandili mi olacaksın, yoksa bir medeniyetin sarsılmaz kılavuzu mu?

Yıldızların Efendisi | Uluğ Bey

Uluğ Bey: "Bir hükümdarın en kalıcı mirası, fetihleri değil, ilme yaptığı hizmettir."

Yorum: Tahtını rasathaneye taşıyan bu vizyon, bize "merak etmeyi" miras bıraktı. Senin ufkun, sadece odanı aydınlatan bir kandil mi, yoksa asırlar sonrasına yön veren bilimsel bir kılavuz mu?

Halkın İçindeki Hikmet | Ahmet Yesevî

Pîr-i Türkistan: "Bilgi, halkın içinde, hizmettedir. Halktan uzak duran alim, kendini boşa yormuştur."

Yorum: Kitapların arasından çıkıp hayatın içine karışmak... Gerçek bilgi, birinin derdine derman olduğunda başlar. Senin ilmin bencil bir kandil mi, yoksa toplumsal bir kılavuz mu?

Dilin Ve Özün Gücü | Âşık Paşa

Âşık Paşa: "Halkın bilmediği dille ilim, karanlıkta kalır. Bizim görevimiz, bilginin ışığını herkesin anlayacağı ana dil ile sunmaktır."

Yorum: Bilgi paylaşıldıkça değer kazanır. Akademik terimlerin arkasına saklanan bir ilim, sönük bir kandilden farksızdır. Gerçek kılavuz, hakikati herkesin anlayacağı sadelikte anlatandır.

Aklın Aydınlığı | Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk: "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir."

Yorum: Mürşit, yolu bilendir. Atatürk, tüm bu değerleri tek bir cümlede topluyor: Gerçek ve sarsılmaz tek rehber bilimdir. Akıl ve bilimin dışındaki tüm kandiller sönmeye mahkumdur; tek gerçek kılavuz ilimdir.

Akıl ve Kalp Uyumu | Hz. Ali

Hz. Ali: "İlim, sahibini korur; mal ise sahibi tarafından korunur."

Yorum: Kandil gibi olan maddi güç ve makam, sürekli dışarıdan "yakıt" (koruma, ilgi, para) bekler. Parayı siz taşırsınız, bilgi ise sizi taşır.

Maddi birikimleriniz sönecek birer kandildir; karakteriniz ve ilminiz ise fırtınada yol gösteren kılavuz.

Sevginin Mayası | Yusuf Has Hacib

Yusuf Has Hacib: "Akıl bir meşaledir; kör için göz, ölü vücut için candır. Bilgi, karanlıkta bir güneş gibidir; doğduğunda tüm dünyayı aydınlatır."

Yorum: Bin yıl öncesinden bugüne fısıldıyor: Hayat yolculuğunda elinde tuttuğun ışık, sadece senin kandilin mi, yoksa dünyayı değiştiren kılavuz mu?

Yol Kalır

Tenha ve sıcak iklimin kimsesiz yolları
İşte bu yollar adamı kendinden alır
Bu adam bu sıcakta yolda kalır
Bu sıcak bu yolda kimsesiz kalır

Yol kalır...

Her yola düşenin sevdikleri ardında kalır
Bu yolda düşen geride kalır
Geride kalan ölüme kalır
Kalan ölür,sıcak kimsesizliğe kalır

Yol kalır...

Kim geçse bu yoldan izi kalır
Geçenlerin gençliği bu yola kalır
Gencecik fidanın gençliğini alır
Alabildiğini alır geriye yol kalır

Yol kalır...

Abdurrahman Karakaya

Şuur

Sormalıyım, sorgulamalıyım,
“Niçin?” demeliyim.
Bakmalıyım ve de görmeliyim,
“Bu yazgı benim!” demeliyim.
Bana lütfedilen, bazı kısımlarında
kararlarımın olduğu
Bu yazgıyı fark etmeliyim.
Meçhul kaderimin devamını düşünmeliyim,
Anlamları fark etmeliyim.
Okumalı, daha çok okumalıyım.
Algılarımı açmalı ve daha çok düşünmeliyim.
Ziyanda değilim,
İtikadımı dinlemekteyim.
İyi işler peşinde koşarak,
Hakkı ve sabrı tavsiye etmeliyim.
İslam’ın paçalarımından aktığını
Görmeli ve de göstermeliyim.
Yaralarımınla yamalanmayı öğrenmeliyim,
Naçizane kişiliğimi ve vasıflarımı
tanımalıyım.
Sadece Hakk’a karşı “aciz bir kulum”
diyebilmeliyim.
Ümitsizliğe düşmemeliyim,
Doğru yoldan sapmadım ki ümidimi
yitireyim.
Yusuf değilim ama Yusuf’u yol edinmeliyim.
Zalime öfkelenmeli ve buğuz etmeliyim,
Allah’ın laneti onların üzerinde bilmekteyim.
Zulme uğrayanı da unutmamalı ve
unutturmamalıyım.
Merhametimi yüreğime mıhlamalı ve
uykularımı kaçırmalıyım,
Çünkü ben Müslüman bir gencim.
Benim dinimde kuşların filleri yendiğini
bilmekteyim.

Rabia Adeviyye Küçükgenç

Mehlika

Soğuk bir rüzgar dokunur tenime.
Geceden kalma, bir soğuk sarmış şehri.
Sokaklar bomboş, kimsecikler görünmez.
Her yerde arasam da bulamam seni.
Sen niye bu kadar soğuk tenli?
Niye bu kadar güzel kalpli?
Bu kadar huzur kokan sen.
Ah Mehlika bir bilsen beni.
Şimdi her şeyde ararım seni.
Bazen bir kuşa, bazen bir çiçeğe...
Seni sorarım gördüler mi acep seni?
Ah Mehlika sana ne kadar aşık bu deli.
Sen huzur veren gönlüme.
Sen bir bahar gelmesi vadime.
Sen bir kuş süzülmesi gökyüzünde.
Ah Mehlika bekliyorum gelmeni.

Arif Yılmaz

Sükut-ı Emel

Ruhu revanımdın, dünyada benim olmadın.
Gönül tahtımda sultan, ömrüme mihman olmadın.

Abı hayat oldun da gönlüme dolmadın.
Gidişinle eksilmedim ama tam da kalmadım.

Zamanın kıyısında durduk da bir zerre yol almadın.
Seni içime sığdırdım da koca dünyaya sığmadın.

İpekten kumaş olsam da tenine sarılamadım.
Rüzgarına kapıldım da menziline varamadım.

Yeşil bir vahaydı gözlerin, susuzluğumda kandiğim.
Meğer bir serapmış peşinden gidip, ömür harcadığım.

Emelindin oysa, her nefeste adını andığım.
Kendi ateşimde kavrulup, bir sana yandıgım.

Mehmet Turan

Unutulmaz Akşamlar

Unutur mu insan boğazında düğümleneni?
Ta ki o akşama gittiği zaman.
Hatırlanır tüm yaşanan,
Bakar etrafına, tozlanmış bir an.
Unutulmaz sana işlenen duygular,
O anda gönlünden bir damla yaş akar.
Ciğerine düğümlenen bağlar...
Gözünü açtığında soğuk bir anda kalmışsın;
Elinde karanlık bir çaresizlik.
Unutulmaz akşamlar...

Melike Nur Moduk

Özlem-i Yar

Yâre dil verdim, yâr benden hicrândadır,
Gönlümün sevdâsı, gözümde her ân dadır.
Âh ile dîvânem, âlem-i hayrân eder,
Sînemde bir ateş var, özlem-i cânandır.

Leyl ü nevbahâr geçti, felek yardan bihaber,
Güller açmaz oldu, bâğımda gülzâr ne yer?
Ey serâp-ı hasret, çöllerde gezdîr beni,
Âşıkın gönlü mahzûn, gam ile hep hûn eder.

Gam kervânı yüklenir, geçer de yine durmaz,
Her dem hicrânla meyl eyler, feryâda doymaz.
Bir anlık vuslat gerek, canım ki derman bulsun,
Lâkin yâr benden uzakta, o yâre yol olmaz.

Tut beni ey zaman, akşamı dildâr ider,
Gel de dîde yaşımdinmeden vuslat bahâr eder.
Lâ'l ü pervânemde yoktur sabr u karar artık,
Bir gün hasret bitsin, kavuşmak ân-ı seher.

Emin Şekerci

Kalanın Enkazı

Rah-ı aşkımdın ulaşamadığım.
Artık ne yol biter ne vuslat gelir.

Ben bu yolda bi-çare seyyah.
Sen haritalardan silinmiş nokta.

Bir cam kenarına sinmiş hayalin.
Ne sen görebildin ne ben erişebildim.

Aynı göğün altında iki yabancı nefes.
Sen uçsuz bir sema, ben kapısı kilitli kafes.

Lâl oldu dilim, sükuta büründü zaman.
Ne haykırabildim adını ne de dindi bu figan.

Rah-ı aşk bitti sanırsın oysa şimdi başladı.
Gidenin ardından değil, kalanın enkazında.

Mehmet Turan

Yarına Kalmış Sözlör

Zaman akmış gidiyor,
Bir bakmışsın dünler var;
Yarınlar yok olmuş.
Verdiğin sözlör unutulmaz,
Gönlümde çalan acıklı saz olmuş.
Her söz sırtımda bir yük,
Her söz sırtımda bir yük,
Ayağıma bir bağ olmuş.
Yüreğime saplanan bir ok olmuş!
Keşke yapsam dediğim sözlör...
Yarına kalmış sözlör...

Melike Nur Moduk

Kim Müslümansınız Dedi?

Koltuğunu başkalarına borçlu olanlar
Her gördüğü eli öpüp üstün el sananlar
Aynı safta bile namazı kılamayanlar
Size... Kim Müslümansınız dedi ?

Makam koltuğuna sevdalı olanlar
O koltuğa oturunca gölgesini put yapanlar
Yere çöpü düşse sırtı eğilmeyenler
Size... Kim Müslümansınız dedi?

Koca koca adamlara el öptürenler
Büyük koltuk gelince dönüp el öpenler
Hani şu rüyasında bile makam mevki
görenler
Size... Kim Müslümansınız dedi?

Abdurrahman Karakaya

Kabul Buyuran

Ey yüce ,makama kabul buyuran
İşte paçavra halde geldim huzura
Ey yüce ,huzura kabul buyuran
Kirim pasım ve günahlarımla geldim huzura

Bu ne ihtişamdır ki evin huzur veriyor
Adın yazılı duvarlar misk kokuyor
Her kim gelse buraya nasibini buluyor
Ey yüce , duayı kabul buyuran

Bir nidadır bu dört bir köşede iniyor sesi
Erkeklerin biri kalın biri ince sesi
Onca yabancıнын bir anda Allah Sesi
Ey yüce, bu nidayi kabul buyuran
Allah, Allah kubbe inlesin

Abdurrahman Karakaya

GEÇMİŞE YOUCULUK

CEDRIC

Okulun ilk aşklarını, yaramazlıklarını ve büyümenin tatlı karmaşasını anlatan "Cedric", hepimizin çocukluk defterinden ayrılmışlardı. Çin'li sınıf arkadaşı Chen'e olan bitmek bilmeyen aşkıyla ve büyükbabasıyla yaşadığı komik maceralarla, bizim masumiyetin ve haylazlığın en güzel karışımını sunan, geçmişin en eğlenceli ve içten hatırasıdır.

MÜFETTİŞ GADGET

Dedektiflik dünyasında en sakar ama en sevimli kahramanı olan Müfettiş Gadget, her bölümü "Go Go Gadget..." sesiyle bizi maceraya sürüklerdi. Kızı Penny ve köpeği Zeka'nın gizli yardımlarıyla, ezeli düşmanı Dr. Claw'ın sinsi planlarını bozmasını izledi. O, teknolojinin harikası aletleri ve bitmeyen aksiyonuyla, geçmişin en heyecanlı ve eğlenceli hatıralarından biridir.

PEMBE PANTER

Zarif, stil sahibi ve tek kelime etmeden tüm dünyanın dikkatini çeken ikon: Pembe Panter. Henry Mancini'nin muhteşem caz melodisi eşliğinde, o pembe silüetiyle bizi komik bir sessizliğin içine çekerdi. Dedektif rolü üstlenen müfettiş sürekli şaşırtmasıyla, görsel zekası ve minimalist mizahın hikaye örneği olan Panter, geçmişin en neşeli ve eğlenceli kült karakteridir.

The Prestige

Amerikan yapımı, yönetmenliğini Christopher Nolan'ın üstlendiği film, 2006 yılında çıkmış ve beyaz perde de yerini almıştır. Gerilim, fantastik ve dram sevenler için vazgeçilmez bir yapıt olabilir. Başrollerini Christian Bale ve Hugh Jackman paylaşmıştır. İki sihirbazın birbiriyle kıyasıya mücadelesini konu alır. Bu filmi önemli yapan kısım ise sihir ve bilimin içe içe olması. Filmin vurucu noktası, Tesla'nın aracılığıyla gerçek yer değiştiren kim sorusunun cevabını bulabilmek. Acaba gerçek sihirbaz kim ya da sihir ve bilim ne kadar aynı çerçevede olabilir? Bence siz de merak ettiniz...Aklınızda soru işareti kalmasın,bugün günlerden film gecesi olsun.

Janggeum'in Rüyası

Animasyon 2005 senesinde seyircilere gösterime sunulmuş, Güney Kore yapımı iki sezonluk çizgi dizidir. Senarist Rhee Eun Woo tarafından kaleme alınmıştır. Jangeumun, mütevazı bir ailede yaşayan kendi halinde sakin ve meraklı bir kız çocuğudur. Janggeum'un bir tek hayali vardır; yemeklerini aşkla yapıp herkese güzel yemeklerinden tattırabilmek. Uzun serüvene işte tam bu sırada adım atıyor. Küçük kız Janggeum'un kraliyet sarayında aşçılık yapmasıyla başlayan ve daha sonrasında sarayda gerçekleşen bir takım olaylarla ilerleyen sürükleyici ve merak uyandıran bir yapım. Animasyon izlemek isteyenler için güzel bir başlangıç olabilir. Noodle eşliğinde izleyebileceğiniz tatlı mı tatlı bir yapım. Şimdiden iyi seyirler diliyorum...

Modern Doğu Masalları

TRT'nin dijital platformu tabii'nin iddialı yapımlarından biri olarak 2023 yılında izleyiciyle buluşan Modern Doğu Masalları, babalarının ölümüyle kendilerine kalan gizemli bir vasiyeti yerine getirmek üzere yola düşen iki kardeşin hikayesini konu alıyor. Feyyaz Duman ve Semih Ertürk'ün hayat verdiği, karakterleri birbirine taban tabana zıt Halil ve İbrahim'in bu mecburi yolculuğu; sadece Anadolu'nun kadim coğrafyasını değil, geçmişin sırlarını ve babalarının bilinmeyen yönlerini de keşfettikleri ruhsal bir serüvene dönüşüyor. Dizi, modern dünyanın katı gerçekliği ile Doğunun mistik masal geleneğini ve anlatılarını harmanlayarak, izleyiciye hem hüzünlü hem de düşündürücü, özgün bir yol macerası sunuyor.

BUNU BILMIYORSUN!

Katil Köpek Balıkları(Orka'lar)

Okyanusun vahşi ve bir o kadar da ürkütücü deniz canlılarından olan Büyük Beyaz Köpek Balıkları ,Katil Köpek Balığı olarak da bilinir, dünyanın en tehlikeli balık türlerinden biridir.

Sırtı siyah, göğsü ve yanları beyaz renktedir. Bu renk düzeni, avlanırken müthiş bir kamuflaj sağlar, yaklaşık olarak 6,1 metreye kadar uzayabilirler, ağırlıkları ise 2.260 kilograma ulaşabilir. Bu vahşi ve korkutucu canlıların yaklaşık 3.000 kesici dişe sahip olması sebebiyle, avlarından hiçbir canlının kaçma şansı yoktur. Adeta testereyi andıran dişleri kırılır veya koparsa yerine yenileri hızla çıkar.

Bu eşsiz canlılar, fok balığı, deniz aslanı, yunus, balina, orkinos balıkları ve diğer türlerle beslenirler. En dikkat çekici özelliklerinden birisi ise koku almada çok hassas olmalarıdır: 100 litre suda tek bir kan damlasının kokusunu bile fark edebilirler. Ayrıca avlarının yaydığı elektriksel yük değişimlerini de algılayabilirler.

Bu deniz canlıları, Amerika'nın kıyıları, Avustralya'nın güney ve güneydoğu kıyıları ile Güney Afrika kıyıları gibi bölgelerde mevcuttur.

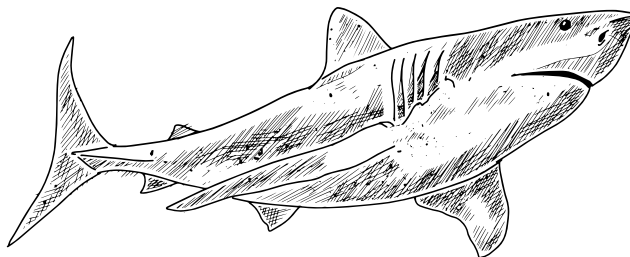
İnsanlarla ilişkisi

Peki, Katil Köpek Balıklarının insanları öldürdüğü vakalar mevcut mu?

Evet, Büyük Beyaz Köpek Balıklarının insanlara saldırdığı ve öldürdüğü vakalar mevcuttur. Çoğu uzman, bu saldırıların yanlış kimlik tespiti (insanı fok zannetme) sonucu meydana geldiğini düşünmektedir.

Doğal yaşamda Orka'ların (Katil Balina) bilinen, doğrulanmış ölümcül saldırısı yoktur. İnsanları av olarak görmezler. Ancak esaret altında ölüm vakasıyla karşılaşmıştır. Örneğin, 2010 yılında Seaworld'de (ABD) Tilikum adlı Orka, eğitmeni Dawn Brancheau'nun ölümüne neden olmuştur. Bu vahşi canlılar esaret altında kaldıklarında psikolojik bozulma ve saldırgan davranışlar sergileyebilirler. Özetle, insanlar Orka'lar tarafından öldürülmüştür. fakat bu olaylar sadece stres altında ve esaret koşullarında gerçekleşmiştir. Doğada bu tür bir saldırıya neredeyse hiç rastlanmamıştır.

Melike Nur Moduk

KELİME AVI

N H D E F Ü R Z M Ş R R N P Ş İ Ö Ş A B A N H G
K Ş B L I H Z D U F D O V U F S I H D O B S Ö Z
İ N Y İ Z K Ğ Z O H O Y L P F İ M D O V Ğ E H M
L M Ş F Ç R C S T O R U A O V T U N R H Y Ş İ M
T R B A Ğ V Z F V R T M B V T İ K H E Ü Z R A D
R Ş E N P R B İ Ç R N M L T G K A Ö Y Ü A Ğ K E
E V İ G M Ş N Ö U I S Ü İ Ö R A B P O Ç F Ö T Ç
M K T D A Y R K R O R U Ç F Ş F E Ü L İ Y Ş E S
Ö Ç C N G İ G A B Z V N K O K C L N R P L P S K
C Y Ç D B Ö B R F L İ Ü H A A G E E Ç D A E L T
A T N C A Y I M E Ğ Ö K F M L I T H F Y U L İ E
Ö Ü M Ç Z V Y F Z A İ N İ V O Y Ö E L G Z Y M V
Ç Y E H D İ Z U K İ İ T G R Ş M B A V A Y Ğ İ B
L Ğ T E U E A K A D A S S O F P Ş A P E Ğ M Y E
L K A N D İ L Z C I C Ö O İ Ğ M R O E A K N E A
Ş Ş İ U I Ş I Z Ç G K B M G A Z K B İ Ş G K T S
Ğ E Ö Y H H I Z G D S A B İ R M E E Ş Ç İ H Ü İ
Ç Y P M Ö Ö İ Ü V U R Z U B N S Ğ V T İ H L M L
R E C E P Y K C Ş A S U V O A A U F Y A Y O I C
I F I A H İ V A R E T P Y H H M Z N İ U A H F Z
İ F Ş Ö U H K A Z İ İ O U Ç V U P A Ğ T T R G R
E Y P V C A N T L K D M F D Ğ Ğ Ş F M S R G E G
Ş Y T S Ş V Z Ö L L E A Ü Ş K Ü A U B A P E H B
İ S T O Ü D Ç E L K Z O K P F Ğ G L Z G R B P U

TESLİMİYET
MUHASEBE
DUA
KANDİL
NAFİLE
REGAİB
TEVVEKKÜL

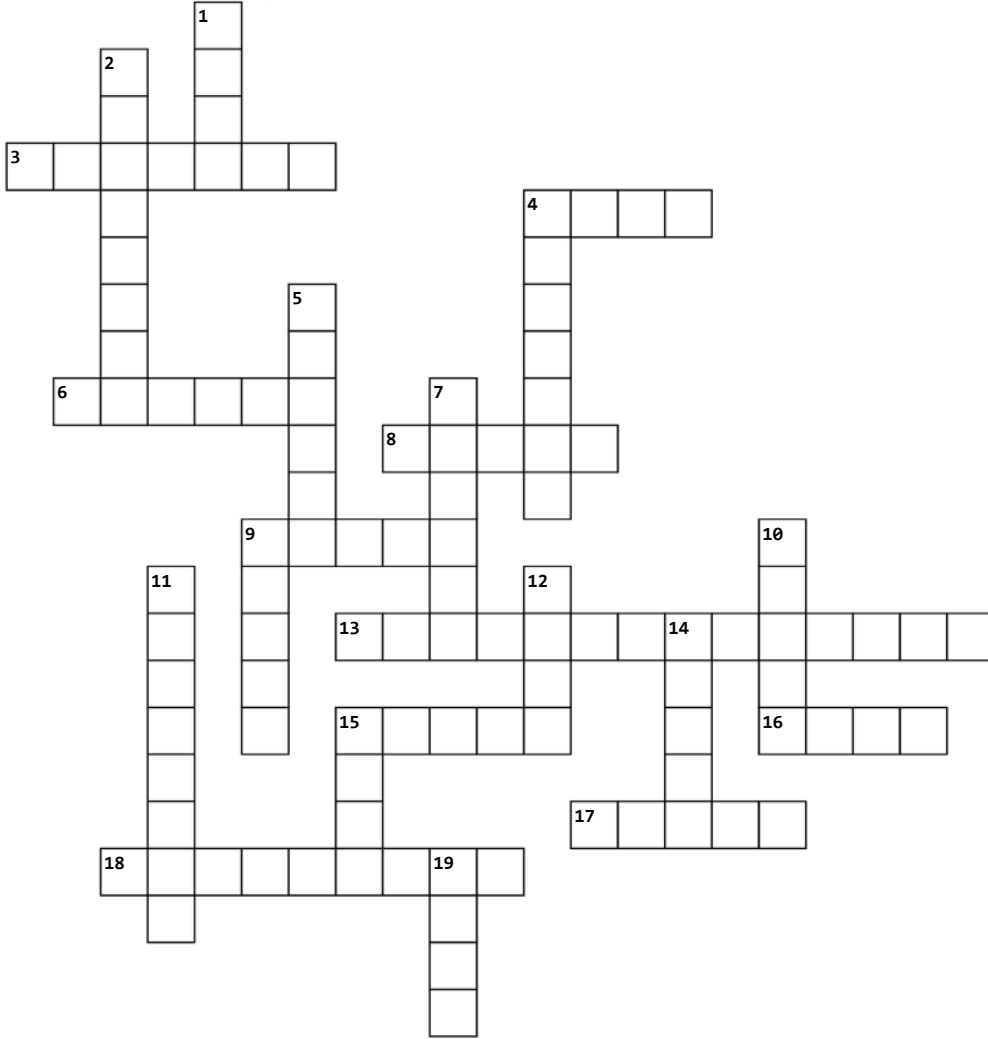
ZİKİR
AF
FİTRE
KURTLULUŞ
ORUÇ
SABIR
VAHİY

HUŞU
ARINMA
İNFAK
MAĞRİFET
PAYLAŞMA
SADAKA
ŞABAN

İHYA
BERAAT
İTİKAF
MİRAC
RAMAZAN
TERAVİH

İSTİĞFAR
CÖMERTLİK
KADİR
MUKABELE
RECEP
TEVBE

BİL BAKALIM

SOLDAN SAĞA

3. Hayatı sorgular, sana da sorguladır
4. Alimlerin bir konuda görüş birliğine varmaları.
6. Kur'an'ın farklı rivayetlerle gelen, okuyuş tarzını inceleyen bilim dalı.
8. Günah.
9. Kişinin öz varlığı, kişinin kendisi.
13. Yazıcı melekler.
15. Bir şeyin olmasının mümkün olmayışı.
16. Topluma ve dine uygun davranış.
17. Yol, köprü
18. Allah'tan gelen her şeye razı olma makamı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Kişi bir şeyi yapıp yapmamakta serbesttir.
2. İnsanın haklarının korunmasına yönelik ortaya çıkan bir hak.
4. Görüş ayrılığı. Anlaşmazlık.
5. Arapça öğrenmeye başlayan herkesin mutlaka öğrendiği ilk kelimelerden, "yazdı" manasına gelen fiil
7. Kur'an'ı Kerim'i her yönüyle inceleyen bilim dalı
9. Allah'ın bir kimseye tayin ve kısmet ettiği şey, talih, baht
10. Cuma günü camide yapılan etkileyici konuşma
11. Allah nazardan saklasın.
12. İş, çaba, fiil, çalışma
14. Allah'ın bütün nesne ve olayları ezeli ilmiyle bilmesi
15. Meydana gelen netice, mana, anlam.
19. Hz. Peygambere salat ve selam içeren, özellikle vefat haberlerini duyurmak için okunan dini çağrı ve dua

NEFES